

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati do 30 petih vrst à Din 2.-, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.-, večji inserati petih vrst à Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knačjeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.851.

RAZOČARANJE V NEMČIJI

Preokret v angleški politiki po Barthoujevem posetu v Londonu je nemške kroge silno razočaral — Sedaj iščejo izhoda iz zunanje-politične izolacije

Berlin, 16. julija. r. Francosko angleško zblizanje, ki je prišlo tako jasno do izraza v rezultatih Barthoujevega poseta v Londonu, spremljajo v Nemčiji z odkritimi strahom zavedajo se, da pomenijo dogodki 30. junija ne samo notranje politično, nego tudi zunanje politično oslabilitev Nemčije. Pazljivo čitatelj nemških listov lahko spozna, da je Nemčija zašla v izolacijo. Do nedavna so nemški listi poudarjali, da je Nemčija skupno s Poljsko odločno proti vzhodnemu varnostnemu paktu ter da nasprotujeta temu paktu najodločnejše tudi Italija in Anglija. Po Barthoujevem potovanju v London pa je prišlo popolno razočaranje.

To razočaranje je izraženo v karakterističnem članku, ki ga objavlja o Barthoujevem diplomatskih uspehih in o izpremembi situacije v Evropi »Frankfurter Zeitung«. V članku se priznava, da se je Barthouju posrečilo dobiti od angleških državnikov vse zahtevane obljube in pristanke na novo francosko politiko. Anglija se sama ne namerava pridružiti predlanskim paktom, vendar odobrava akcijo Francije za sklenitev teh paktov.

»Frankfurter Zeitung« skuša sicer nekoliko omiliti položaj stvari, vendar pa mora priznati, da je Anglija pristala na to, da postane Francija garant vzhodnega pakta, kar da pomeni razširjenje francoske hegemonije. List proglašuje vzhodni pakt za neskladen z locarnim paktom, ki jamči nedotakljivost nemškega ozemlja s strani tuje vojske. Po mnenju lista pa bi vzhodni pakt pomenil, da more francoska vojska preko nemškega ozemlja, ako hoče priti vzhodnim državam na pomoč. List pa nikjer ne omenja, da gre pri vsem tem izključno le za ohranitev miru in da ni nobene nevarnosti kakšnega konflikta s strani baltskih in ostalih vzhodnih držav, ki se hočejo zaščititi predvsem pred napadom z zapada, to je s strani Nemčije. »Frankfurter Zeitung« tudi odločno nastopa proti temu, da bi se locarnemu paktu pridružila Sovjetska Rusija, češ, čemu naj Sovjetska Rusija jamči zapadne nemške meje. List gre celo tako daleč, da vidi v tem ogrožanje Nemčije in Poljske.

V svojih nadaljnjih izjavah se bavi »Frankfurter Zeitung« z vprašanjem sredozemskega pakta in naglašja, da bi pomenilo to sporazum med Francijo in Italijo. Če bo prišlo do tega, meni list, da bo razorožitveno vprašanje stopilo popolnoma v ozadje in da je Zeneva že sedaj zapuščenca, ker se vrše pogajanja neposredno med evropskimi prestolnicami. Ne omenja pa, da je bila Nemčija ona, ki je prva zapustila Zenevo in da je baš Francija od vsega začetka vztrajala na tem, da se razpravlja o razorožitvi ne potom diplomatskih razgovorov, marveč na ženevski konferenci, kamor bi se morala vrniti tudi Nemčija.

Vsekakor pa dá pisanje »Frankfurter Zeitung« zaključiti, da so v Nemčiji začeli iskati pota in sredstva za povratek v Zenevo, ker predstavlja to edini izhod iz sedanjé izolacije.

»Frankfurter Zeitung« priznava, da je postala Sovjetska Rusija odločilen faktor nove evropske politike. Država, ki je Društvo narodov in ženevske institucije odklanjala kot buržujske manevre, nastopa danes kot evropski garant in aspirant za člana Društva narodov. »Frankfurter Zeitung« se najbolj čudi temu, da je dala Anglija svoj pristaneček za to. List se spominja naenkrat tudi malih držav trdeč, da so tudi one v nevarnosti, ker jih ni nihče vprašal, ali dajo svoj pristaneček na sodelovanje Rusije. Hudo zamera francoskemu zunanjemu ministru, da ignorira svoje zaveze in da ignorira tudi enakopravnost Nemčije. Ob koncu pa ugotavlja, da Anglija sedaj v celoti odobrava francosko politiko in da je danes Francija v evropski politiki bolj odločilna kot kdaj prej.

Rusi zadovoljni

Pariz, 16. julija. AA. Po poročilih današnjega »Petita Parisien« iz Moskve so sovjetski politični krogi zelo zadovoljni z uspehi francoskega zunanjega ministra Barthouja v Londonu, v nedavni izjavi britanskega državnika Winstona Churchilla pa vidijo v Mo-

skvi željo Velike Britanije in Francije, da bi v bodoče sodelovali s Sovjetsko Rusijo v mednarodni politiki. Po sodbi sovjetskih političnih krogov, pravi med drugim moskovski poročevalec »Petit Parisien«, je Barthou uspešno končal svoje poslanstvo v britanski prestolnici pred vsem zato, ker je Francoska trdno odločena, da ne odneha od sedanjé politike zblizanja s Sovjetsko Rusijo. To je, pravi »Petit Parisien«, pripravilo Veliko Britanijo do spoznanja, da bi v skrajnem primeru šlo tudi brez njene sodelovanja. Učinkovali so tudi junjski dogodki v Nemčiji, ki so po sodbi lista pokazali notranjo slabost današnjega političnega sistema v Nemčiji.

Naslanjajoč se na takšno presojo, nje sovjetskih političnih krogov, naglašja moskovska »Pravda«, da bo uspeh londonskih razgovorov med Barthoujem in britanskimi državniki okrepil vse tiste elemente v Evropi, ki teže k mednarodnemu sodelovanju in z jamčenju politike miru. V sovjetskih političnih krogih, pravi na koncu »Petit Parisien«, ugotavljajo prav tako z velikim zadovoljstvom, da sta pod vplivom Londona tudi Italija in Poljska izpremenili svoje prvotno negativno zadržanje nasproti paktom o vzajemni pomoči in sklenitvi vzhodnega Locarna. V Moskvi upajo, da bo končno tudi Nemčija sprejela ponujeno ji roko.

Rim, 16. julija. Odgovorni italijanski krogi izjavljajo, kako poroča agencija Stefani, o vzhodnem paktu z medsebojnim jamstvom naslednje:

Ta pakt je bil v londonskih razgovorih med Barthoujem in Simonom radikalno izpremenjen. Pakt, ki bi morda mogel prvotno učinkovati protinemško, je po novih predlogih tak, da je ta nevarnost izključena, ker postavlja na vzhodni meji medsebojnost med Nemčijo in Francijo na isto stališče, kakor je bil že primer v locarnski pogodbi in na vzhodni meji med Nemčijo ter Rusijo. Ta protokol vsebuje razen tega priznanje od Nemčije zahtevane enakopravnosti, proti kateri ni upravičen noben pridržek. Italija, ki nima na teh mejah nobenega direktnega interesa in je zainteresirana v splošnem le v evropskem redu, je zasledovala smer, ki se strinja s politiko Velike Britanije in ki temelji na načelu, da ni potrebna nobena nova obveznost preko locarnskega pakta. Zato je treba zavzeti dobrohotno stališče do pakta, ki so ga londonski razgovori popolnoma preoblikovali na ta način, da so ga približali tradicionalnim smernicam italijanske politike. Ni treba šele poudariti, da imajo zadnje besede zainteresirane države.

Moskva, 16. julija. AA. Sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov in britanski poslanik v Moskvi sta izmenjala pismi, po katerih sta se sovjetska in britanska vlada sporazumeli glede imenovanja vojskih in letalskih atašeev na njuni poslaništvih v Londonu in Moskvi.

Iz Avstrije

Cela vrsta novih atentatov — Napad na cerkev na Tirolskem — Hitlerjevci ubijajo svoje nezveste

Dunaj, 16. julija. r. Uradno poročajo: V soboto zvečer je bil pri Gratkornu izvršen atentat na glavni železni nasledek električnega daljnovoza, po katerem dobivata električni tok Gradec in Dunaj. Obe mesti sta bili zaradi tega v soboto zvečer nad pol ure v temi. V Gradcu je bilo izvršenih tudi več manjših atentatov. V zadnjem času so začeli hitlerjevci polagati bombe in peklenjske stroje celo v pisemske nabiralnike. Včeraj je eksplodiral tak nabiralnik baš v trenutku, ko je poštni uradnik pobiral pisma. Uradnik je bil pri tem hudo ranjen in so ga morali prepeljati v bolnico.

Dunaj, 16. julija. r. Uradno poročajo: da je bil v Mösernu na Tirolskem izvršen atentat na tamšnjo cerkev. Ob zidu cerkve je bil nastavljen peklenjski stroj, ki je eksplodiral in porušil celo steno. Zaradi eksplozije se je udrl tudi strop in je uničena vsa notranja oprema cerkve. Atentat so izvršili narodni socialisti iz masševanja nad župnikom, ki je vnet pristaš Heimwehra.

Celovec, 16. julija. r. Neue Freie Presse poroča: Zaradi množičnih se terorističnih dejanj je deželni odbor Heimwehra za-

Koroško izdal proglas, v katerem naroča vsem podrejenim voditeljem Heimwehra, naj v svrhu zaštite domovini zvestega prebivalstva pred nasilji in izizzvanji političnih nasprotnikov sežejo po samoohranbi. Obenem poudarja proglas, da se jim za taka dejanja ni treba bati zasledovanja ter da ima Heimwehr od vlade zagotovljene proste roke glede zatiranja terorizma.

Dunaj, 16. julija. r. Kakor uradno poročajo, je bil v soboto jutraj umorjen v svojem stanovanju 32letni trgovec Kornelij Zimmer. Umorili so ga narodni socialisti in sumijo, da je bil zaradi nezvestobe umorjen po nalogu tajnega narodno socialističnega nacionalnega sodišča za Avstrijo. Okrog 9. jutraj sta prišla v njegovo stanovanje dva neznanca, ki jima je odprl vrata, sta odšla nanj več streliv iz revolverja in ga na mestu ubila. Nato sta pobegnila z avtomobilom, ki ju je čakal pred hišo. Zimmer je bil agent nemške zavarovalne družbe. Kot tak je mnogo potoval po vsej Avstriji ter vršil kurirsko službo za narodne socialiste. V zadnji dobi pa se je umaknil, boječ se kazni za svoje početje. Zato so ga obsodili na smrt in ubili.

Nemški škofje in Hitler

Protestanti poveljujejo Hitlerja do neba, katoličani pa baš nasprotno

Berlin, 16. julija. r. Deželni škof evangelske cerkve dr. Dietrich je izdal v zvezi z dogodki 30. junija pastirski list v katerem pravi med drugim:

Dogodki 30. junija so odprli oči tudi slepec in pred vsem svetom pokazali edinstveno veličino Führerja. On nam je darovan od Boga, in kdor se sedaj brezpogojno ne pridruži njegovemu taboru, ta ima slabe namene in je reakcionaren. Obracam se do vse podrejene mi duhovščine s poročilom, da je odločno volja Führerja, da postane evangelska cerkev nemška cerkev. Že od julija 1933 čaka Führer na to. Teologijski spori med duhovščino so dosedaj to ovirali. Führer je že predolgo čakal. Zato prepovedujem za vse podrejeno mi cerkveno okrožje, da bi bili duhovniki člani organizacij, ki nasprotujejo volji režima. Oni duhovniki, ki so bili dosedaj člani kakih organizacij, morajo takoj izstopiti, sicer pridejo v disciplinarno preiskavo in bodo izločeni iz duhovniških vrst.

Berlin, 16. julija. r. Katoliški cerkveni list, ki ga izdaja Katoliška akcija v Nemčiji pod vodstvom katoliških škofov, posveča v svoji nedeljski številki nekrolog predsedniku Katoliške akcije

v Berlinu dr. Clausenerju, ki je bil pri dogodkih 30. junija ustreljen. V škofovi kapeli se je vršila včeraj zadušnica, ki so ji prisostvovali najvišji cerkveni krogi v Nemčiji. Pri tej priliki je imel škof dr. Bares govor, v katerem se je spominjal zaslug pokojnega dr. Clausenerja, in dejal, da pomeni njegova smrt veliko izgubo za vse nemške katoličane. Najtežji pa je bil trenutke, je dejal škof, ko smo stali pred kupčkom njegovega pepela, kar je bilo tudi vse, kar so nam pustili.

Tour de France

Pariz, 16. julija. AA. Včerajšnje enajsto etapo iz Nice v Cannes je dobil Francoz Vietto, ki je prevozil 126 km v 4 urah, 9 minutah in 57 sekundah. Na čelu splošnega plasmana je še zmerom Francoz Magne, toda včeraj se mu je drugi v splošni klasifikaciji Italijan Martino približal za cele 4 minute, tako da vodi Magne pred svojim najhujšim tekmečem le še za 2 minuti. Jutri je na vrsti dvanaesta etapa iz Cannes v Marseille, dolga 195 km. Zanimivo je poudariti, da je včerajšnji zmagovalac mladi Vietto, ki je na treh etapah po vrsti zmagal, prišel s 40. mesta v splošni klasifikaciji na tretje mesto.

Naši ribiči so zborovali

Občni zbor Zveze ribarskih društev dravskih banovine

Ljubljana, 16. julija. V soboto zvečer je imela Zveza ribarskih društev dravske banovine v hotelu »Metropole« svoj občni zbor, ki so se ga udeležili delegati iz vse banovine. Predsednik Zveze narodni poslanec Rasto Pustoslavšek je pozdravil delegate ribarskih društev iz Maribora, Celja in Ljubljane ter zastopnika Kluba akvaristov, zlasti pa zastopnika ban. uprave ribarskega referenta g. inž. Jelačina, nato je za referent g. inž. Jelačin sporočil pozdrave bana in zagotovil, da bo banska uprava splošno koristno delovanje Zveze podpirala še nadalje.

Ker predsednika združujejo posli v Beogradu, je o delovanju Zveze s kratkimi besedami poročal posledovodeči podpredsednik g. Sulgaj, nato je za tajnik g. Bogomir Malenšek podal obširno in temeljito poročilo o delovanju in prav znatnih pomembnih uspehih Zveze od njene ustanovitve do zadnjih dni, ko ima zveza brez Kluba akvaristov 449 članov. Število članstva ljubljanskega Ribarskega društva naglo narašča, pada pa število članov pri mariborskem društvu, a pri celjskem društvu je število konstantno. Med drugim je Zveza dosegla tudi diferenciacijo nabavnih pristojbin pri ribarskih knjižnicah za organizirane ribiče, prav tako pa tudi samo za organizirane ribiče tudi popust pri nabavi ribjega zaroda in iker potočne postvi in 23.000 mladih potočnih postvi po naših vodh. Največje zahvalo za uspehe Zveze pa zasluži predsednik g. Pustoslavšek, ki mu je kot narodnemu poslancu v Beogradu uspelo doseči, da se uredba o ribarstvu iz l. 1928. raztegne na vsa dravska bnovina in je s tem razširjenjem zagotovljeno tudi sklicanje ribarskega sveta pri banski upravi, zagotovljeno je tudi delitev bivše mariborske oblasti na ribarske revirje, prav tako bo pa imenovan zastopnik Zveze v razne vodopadne komisije. Največjo zahvalo je pa Zveza dolžna predvsem banski upravi za znatno gmotno in tudi za največje moralno podporo, da je bilo Zvezi omogočeno plodno delovanje.

Ko je bilo razveseljivo poročilo tajnika g. Malenška sprejeto s soglasnim odobravanjem, je blagajnica g. Minka Pehani poročala o finančnem stanju, ki je razmeroma primerno prav ugodno, končno je bil pa na predlog preglednika g. Čotiča blagajnici in vsemu odboru soglasno podeljen absolutorij ter sklenjeno, da bo prihodnji občni zbor Zveze v Celju, končno so bila pa izpremenjena v nekaterih točkah pravila.

V imenu mariborskega Ribarskega društva je predsednik g. dr. Fludernik predlagal, naj Zveza skuša uveljaviti, da bi ob-

lasti lastnike ribokov priznala za javne kontrolne organe, dalje naj bi bili pri razdelitvi prejšnje mariborske oblasti na ribarske revirje pri licitacijah upoštevani samo člani Zveze, k vodopravnim razpravam naj oblasti razen zastopnika Zveze kličejo tudi banovinskega ribarskega referenta. Uvede naj se kontrola čistih naprav pri raznih industrijah in obrtnih podjetjih, in sicer dvakrat na leto, razen tega naj bo pri ustanavljanju novih industrijskih in obrtnih podjetij lastnik primoran napraviti čistilne naprave in tudi jamčiti za vso škodo. Mariborčani so se tudi pritoževali proti plavljenju lepa so pohorskih potokih ob drstvih kar je v največji škodo ribstvu. Ribarske knjižnice naj bi izdajale le ribarske organizacije, a glede tatvin naj Zveza naprosi orožniško komando, da naroči svojim postadam, naj tatvine rib razen sodišču naznanjajo tudi politični oblasti, ker večina tatov nima ribiških dokumentov in zato greše tudi proti tarifnem zakonu. Vsi predlogi so bili po živahni debati sprejeti soglasno.

Pri slučajnostih je bilo med drugim sklenjeno tudi, da posamezna društva smejo samo po posredovanju Zveze vlagati svoje vloge pri oblastih, a akvaristi so Zvezo naprosili, naj pri lastnikih ribokova posreduje, da bi jim dovolili loviti in zbirati ribice po revirjih, kar je Zvez lastnikom takoj priporočila. Končno je bila odobrena tudi nabava l. dela ribarskega katastra, po razdelitvi mariborske oblasti na revirje pa Zveza nabavi tudi ta kataster.

Prav obširno so pa zborovalci razpravljali o veliki ribarski razstavi, ki jo Zveza priredi na jesenskem velosejmu v največjem obsegu, da se bo uspešno kosala z vsemi podobnimi prireditvami. Med drugim bo na razstavi šumljaj tudi 30 m dolg potok, v njem bodo pa švigale naše najrazličnejše ribe in druge vodne živali. Dela za razstavo je ogromno, saj nam bo pokazala ribarstvo od najstarejših časov pa do najmodernejšega ribištva in bo gotovo največja atrakcija za vse prebivalstvo.

Zvezina članarina ostane dosedanja, a volitev ni bilo, ker so funkcionarji izvoljeni za 2 leti.

Po obširnih in tehtnih ter ves čas stvarnih razpravah se je predsednik g. Pustoslavšek zahvalil uredniku g. direktorju dr. Janku Lokanju in upravniku g. Janku Vičiču za vestno brezplačno delo pri društevem glasilu »Ribiško-lovski vestnik«, nato je pa opomnili zaključil občni zbor z najpogljnejšimi besedami vsem funkcionarjem, zlasti toplo zahvalo je pa izrekel poštvovalnim podpredsedniku g. Sulgaju in tajniku g. Malenšku.

Starhemberg v Italiji

Pariz, 16. julija. AA. Z Dunaja poročajo: V tujakšnih političnih krogih trdovratno govore, da se bo avstrijski zvezni podkancelar knez Starhemberg danes sestel v Benetkah z italijanskim državnim podtajnikom za zunanje zadeve Suvichem in da bo razen tega imel knez Starhemberg važen sestanek tudi z Mussolinijem v torek 17. ali pa v sredo 18. t. m. Po Havasov poročilu z Dunaja, je odločeno potovanje kancelarja Dollfussa v Italijo z 29. julij.

Maksimiranje cen v Franciji

Pariz, 16. julija. AA. Današnji uradni list objavlja zakonsko uredbo kmetijskega ministrstva, ki maksimira cene pšenici za leto 1934. in 1935. Cena pšenice bo 108 frankov na kvintal (1 hl enak 74 do 75 kg).

Manifestacija za zblizanje z Bolgarijo

Beograd, 16. julija. p. V veliki dvorani Kolarčeve univerze se je vršila snoči slavnostna akademija jugoslovenske-bolgarske lige na čast predstavnikom bolgarskega političnega, kulturnega in gospodarskega življenja, ki so prišli v Beograd pod vodstvom predstavnikov bolgarsko-jugoslovenskega društva v Sofiji. Na akademiji je govoril prvi univerzitetni profesor Jugoslovensko-bolgarske lige Vlada Mitrović, nato pa predsednik bolgarsko-jugoslovenske lige v Sofiji Kazasov. Akademija je bila velika manifestacija za jugoslovensko bolgarsko zblizanje.

Turistična konvencija s Poljsko Beograd, 16. jul. AA. Zunanji minister Boško Jevtić in poljski poslanik Günther sta podpisala snoči konvencijo o tujekem prometu med Jugoslavijo in Poljsko.

Patel na svobodi

London, 16. jul. AA. Iz Poona poročajo, da so Valabhaja Patel, prvaka kongresa in enega izmed glavnih opor mahatme Gandhija, izpustili. Kakor znano, je bil aret zaradi kršitve zakona o javnem red.

Sožalje zaradi smrti poslanika Dovgalevskega

Pariz, 16. julija. AA. V knjigo sovjetskega poslanstva so se včeraj in danes vpisale najodličnejše osebe iz francoskega javnega življenja in iz vrst diplomacije. Med prvimi so se vpisali odposlanci predsednika republike g. Lebruna, za tem francoski zunanji minister Louis Barthou, ki je prišel osebno z načelnikom tiskovnega oddelka Commertom, dalje bivši predsednik francoske vlade Herriot, angleški poslanik v Parizu Clark in drugi.

Posmrtni ostanki Dovgalevskega bodo vpepeljeni v torek ob 11. popoldne na pokopališču Per Lachaise, nakar jih bodo poslali v Moskvo. Vpepelitvi bodo prisostvovali samo člani pokojnikove rodbine.

Darežljivi perzijski šah

Perzijski šah je pred kratkim obiskal Turčijo in je ob tej priliki poklonil Kemalu paši dragoceno perzijsko preprogo, ki so jo tkali deset let. Soprograma predsednika parlamenta in ministrskega sveta pa je šah poklonil 14, odnosno 9 karatni demant. Poleg tega je daroval velike vsote za dobrodelne ustanove. Turki bodo ohranili ta obisk perzijskega državnega poglavarja gotovo v trajnem spominu.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2303.74 — 2315.10, Berlin 1301.25 — 1312.05, Bruselj 794.13 — 798.07, Curih 1108.35 — 1113.85, London 170.97 — 172.57, Newyork 3372.16 — 3400.42, Pariz 224.35 — 225.47, Praga 141.12 — 142.98, Trest 291.24 — 293.64 (premlja 28.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.05 — 9.16.

INOZEMSKA BORZE.

Curih, 16. julija. 20.2425, London 15.46, Newyork 306.75, Bruselj 71.65, Milan 26.32, Madrid 41.95, Amsterdam 208.875, Berlin 117.60, Dunaj 57.60, Praga 12.74, Varšava 58.025, Bukarešta 3.05.

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

Položaj v rudarskih revirjih

Vsa javnost naj zdaj podpre akcijo za zvišanje naročil premoga trboveljskim rudnikom

Trbovlje, 15. julija. V trboveljskih revirjih vlada mir, delavstvo se je vrnilo na delo in se povsod podredilo delovnemu redu in disciplini. Med delavstvom in tudi ostalimi sloji prebivalstva je ugodno odzvanjal obisk ministra za šume in rudnike g. dr. Ulimanskega, zlasti pa njegovo zagotovilo, da bo skušal doseči večja naročila premoga za trboveljske rudnike.

Večja naročila premoga s strani državnih železnic so edina možnost, da se položaj v rudarskih revirjih zboljša. Toda vsa tozadevna prizadevanja na merodajnih mestih v Beogradu so bila doslej zaman. Kljub vsem intervencijam delavskih zastopnikov in drugih stanovskih činiteljev za večja naročila trboveljskim rudnikom so se naročila obratno od leta do leta zniževala in to na račun rudnikov na jugu naše države. Tako so se dobave južnih rudnikov državnim železnicam v zadnjih letih zvišale od 28 na 45 %, dočim so se naročila državnih železnic iz trboveljskih rudnikov v tem času znižala od 45 na 25 %. Poleg stalnega zniževanja dobavne količine premora s strani državnih železnic pa je bila družba primorana pri vsakoletnih pogajanjih stalno popuščati pri cenah, če je hotela doseči še dosedanje močno skrčenje dobavne množine premoga državnim železnicam in zaposiliti obstoječi stalež namешtenstva in delavstva.

Nepobitno dejstvo je, da se delovne, socialne, kulturne in gospodarske prilike pa tudi tehnični ustroj v naših rudnikih zdaj ne more primerjati z razmerami na jugu naše države. Naše delavstvo je vaje- no reda in snage ter človeka dostojnega življenja, dočim se delavstvo na jugu še ni moglo dvigniti na socialni in kulturni nivo našega delavca. — Rudniki v dravski banovini so z javnimi in socialnimi dajatvami mnogo bolj obremenjeni kot oni na jugu, saj plačujejo naši rudniki samo za pokojniški sklad rudarjev 5 Din na to- no producirane premoga, da ne omenimo še drugih večjih socialnih dajatev za so- cijalno zavarovanje delavstva in name- štenstva ter visokih samoupravnih dolo- k, ki jih mora družba plačevati na vseh kon- cih in krajih. Da predstavljajo tudi izdatki za vzdrževanje in izpopolnjevanje tisočev delavskih in namesitenjskih stanovanj visoke vsote, ni treba posebej razlagati. Vsi ti in še številni drugi javni in socialni iz- datki težko obremenjujejo pridobitno kal- kulacije družbe ter ji skoraj povsem on- emogočajo potrebno konkurenco na po- močnem trgu naše države.

Če primerjamo ostoječe razmere na naših rudnikih z razmerami v rudnikih na jugu naše države — z vidika konkurenčne močnosti, moramo ugotoviti, da so južni rudniki v vsotransko ugodnem položaju. Že dejstvo, da zaposluje TPD stalno in strokovno kvalificirano delavstvo, ki je odvisno izključno od zaslužka pri rudni- kih, dočim zaposlujejo rudniki na jugu na- še države večinoma nepravilno in ne- zanesljivo delavstvo, to je že pomembna okoliščina, ki je poljske delavce, ki se po- go- sto zanašajo, ker niso navezani izključno na zaslužek pri rudnikih, dokazuje, da je dejstvo, ki je za južne rudnike bolj ugodno, kot je za naše. — S posebnim zakonom o minimalnih mezdah naj se izenači medza rudarskega delavstva vseh rudnikov v državi, to pa na bazi medz rudarjev v naših rudni- kih.

3. V rudnikih na jugu je treba zgraditi primerna hišinska stanovanja ter vobče dvigniti s primernimi sanitarnimi in so- cialnimi ukrepi nivo delavstva. Da bi bil obstanek na teh rudnikih tudi našemu delavstvu mogoč.

4. Odrediti je treba na južnih rudni- kih redno izplačevanje zaslužkov in ta- kojšnje izplačilo vseh pridržanih mezd v obdobjih vred.

5. Oni rudniki na jugu države, ki za- konov naše države ne upoštevajo, to je da ne zavarujejo svojega delavstva za starost, bolezen in nesrečo in tudi ne upoštevajo določb zakona o zaščiti delavcev ter pri- družujejo delavce zaslužku, naj se tako dol- go izločijo iz kroga dobaviteljev premo- ga državnim železnicam, dokler obro- tavanja svojih rudnikov ne uredi na zaka- niti podlagi.

Ce se to doseže, bo storjeno veliko za konsolidacijo rudarstva v naši državi.

ajnu, kajti v takih razmerah naše de- lavstvo pač ni vajeno živeti.

Toda največje slo, ki ga trpi delavstvo v rudnikih na jugu naše države, je pa okolnost, da mu rudarska podjetja po več mesecev, da tudi celo leto ne izplačajo za- služka. Pravkar prihajajo glasovi z juga, da delavstvo zloglasnega rudnika Jerma že preko enega leta ni prejelo nobenega zaslužka. Vsa delavca prejme na račun zaslužka le 1 hleb kruha dnevno, vse drugo pa podjetje pridržuje. Lastniki rudnika pa so ljudje, ki se po vsej priliki trkajo po prsih, da so najboljši jugoslovski nacionalisti, o čemer pa naj javnost sama razsoda. Toda rudnik Jerma ni edini na jugu naše države, ki mesece in mesece zadržuje zaslužke svojega delavstva. Vsa- ki si lahko sam izračuna, koliko taka in enaka rudarska podjetja na jugu naše dr- žave prihranijo samo na obrestih z zadr- ževanjem delavskih zaslužkov. To pa je ob- enem tudi jasen dokaz, da zaposlujejo ti rudniki večinoma sezonske delavce-kočarje in seljake, kajti kako bi bilo sicer delav- cu mogoče vzdržati brez zaslužka po več mesecev.

Treba pa je poudariti, da so mezde delavstva južnih rudnikov skoro za polo- vico manjše, nego v naših rudnikih, razen tega pa hranijo podjetja na jugu tudi ogromne zneske pri izpadu prispevkov za socialna zavarovanja, na investicijah in vzdrževanju delavskih stanovanj, deputa- tov in drugih javnih dajatev, ki jih podjetja na jugu večinoma ne plačujejo, produkcijske stroške naših rudnikov pa težko obremenjujejo.

Sprico takih velikih razlik v socialnih in javnih bremenih in drugih dajatah ter izvajanju delovnih pogojev na rudnikih naše banovine in na rudnikih južnih ba- novin naše države je seveda vsaka kon- kurenca na premočnem trgu nemogoča. Dejstvo je, da izplačujejo naši rudniki red- no vse mezde in plače ter socialne in javne dajatve, da skrbijo rudniki za nastanitev in nudijo deputate svojemu delav- stvu in namesitenstvu, da bi lahko bili za vzor vsem rudarskim podjetjem v državi.

Prihodnji teden bo vlada sklepala o predlogu g. ministra za šume in rudnike, da bi se trboveljskim rudnikom dala večja naročila za državne železnice, da bi se delavstvo v naših rudnikih bolj zaposlilo. Zato je nujno potrebno, da vsa naša jav- nost, zlasti pa vse naše delavske strokov- ne organizacije — pa tudi Narodna obrana — to prizadevanje g. ministra krepko podpre. Pri tem naj bi imela naša javnost v vidu naslednja dejstva:

1. Zahteva se naj, da bodo rudniki na jugu naše države točno izvajali social- no zakonodajo za svoje delavstvo; vse delavstvo se naj zavaruje starostno, bolniško in nezgodno pri pristojnih bratov- skih skladnicah, pri izvajanju delovnih po- gojev pa se naj postopa točno po določbah zakona o zaščiti delavstva, kakor je to v naših rudnikih, in da plačajo 5 Din na to- no premoga za sanacijo bratovskih sklad- nic, kakor to plačujejo naši rudniki.

2. S posebnim zakonom o minimalnih mezdah naj se izenači medza rudarskega delavstva vseh rudnikov v državi, to pa na bazi medz rudarjev v naših rudni- kih.

3. V rudnikih na jugu je treba zgraditi primerna hišinska stanovanja ter vobče dvigniti s primernimi sanitarnimi in so- cialnimi ukrepi nivo delavstva. Da bi bil obstanek na teh rudnikih tudi našemu delavstvu mogoč.

4. Odrediti je treba na južnih rudni- kih redno izplačevanje zaslužkov in ta- kojšnje izplačilo vseh pridržanih mezd v obdobjih vred.

5. Oni rudniki na jugu države, ki za- konov naše države ne upoštevajo, to je da ne zavarujejo svojega delavstva za starost, bolezen in nesrečo in tudi ne upoštevajo določb zakona o zaščiti delavcev ter pri- družujejo delavce zaslužku, naj se tako dol- go izločijo iz kroga dobaviteljev premo- ga državnim železnicam, dokler obro- tavanja svojih rudnikov ne uredi na zaka- niti podlagi.

Ce se to doseže, bo storjeno veliko za konsolidacijo rudarstva v naši državi.

preči konflikt, je stopil Vodopivec iz go- stilne in ponovno prošil Kozince, naj mu nikar ne zameri. Kozinc pa ga je še vedno sprejeto gledal. Vodopivec je poizkusil še z dokaj pomizovalnim sredstvom pomiriti Kozince. Dejal mu je: »Daj mi rajši klofu- to za storjeno nerodo in bodiva dobra pri- jatelj. Ni pa treba čakati pred gostilno s slabimi nameni. In povabil je družbo v gostilno, kar pa je Kozinc odklonil, češ: »Se malo bomo postali pred krčmo, nato pa gremo domov.

Vodopivec se je po tem razgovoru vrnil v gostilno, ostal tam z družbo še nekaj časa, nato pa so skupno odšli. Vodopivec in Lahajner Franc sta se peljala na enem kolesu, Miklavčič Anton in Lahajner Ama- lija pa na drugem. Vodopivec in Lahajner nista napravila s kolesom niti dobrih 50 korakov od Pirčevega kolesca, ko je pri- letel Vodopivcu iz zasede težak kamen in ga zadel v trebuh. Fant je moral stopiti s kolesa in legel je v travo, dočim je Lahaj- ner držal kolo. Predno pa je ubogi Vodo- pivce legel v travo, so pričeli pokati izza bližnjega drevesa strelji in to iz bližnje dobrih 3 korakov. Vodopivec je sicer opazil štiri moške, ni jih pa mogel v temi spo- znati. Od štirih zaporednih revolverskih strelcov so trije zadeli Vodopivca, prvi v desno podlehniko, drugi v levo nadlehni- co, tretji v hrbet; krogla mu je prodila rebra spredaj nad želodcem. Smrtno ra- njenega Vodopivca so takoj prenesli nazaj v Pirčovo gostilno, kjer so ga za silo ob- vezali, nato pa odpeljali v krško bolnico.

Ta žalostni dogodek se je obravnaval v petek pred tok. okrožnim sodiščem. Sena- tu je predsedoval s. o. s. g. B. Romih, pri-

sednika pa sta bila s. o. s. g. Anton Kac- jan in s. o. s. g. Ferdo Mersol, dočim je obtožnico zastopal namestnik drž. tožila g. Vane Groznik, branilec pa je bil g. dr. Gros. Na razpravi je obtoženi Kozinc pri- znal dejanje, izgovarjal pa se je, da je orožje uporabil šele potem, ko ga je Vodo- pivce pozival na »auf bikes«. Ta njegov za- govor pa so zanimali zaslišane priče, ki so potrdile, da Vodopivce ni nikogar izzival. Narajlav Franc, ki je usodnega večera delal Kozincu družbo, je izpovedal, da je bil obtoženelec tisti, ki je dejal, da naj po- čakajo na cesti na Vodopivca, na katerega je tudi posejše streljal. Ostali da so bili oboroženi samo s cepci, ki jih pa niso uporabili. Sodišče je Kozince obsodilo na 1 leto 6 mesecev robije in za dobro 3 let iz- gubo častnih robij. Pohabljenemu Vodo- pivcu pa ima plačati za bolečine 5000 Din, krški bolnici za zdravljenje 950 Din, glede drugih zahtev pa naj se tožitelj obrne na civilno-pravno pot.

Odgovor na odgovor

Ljubljana, 16. julija.

V soboto smo priobčili nekaj stvarnih pripomb in ugotovitev o razstavi »Pro- deo«, ki je našla v pritičnih prostorih sentjakovske šole v Ljubljani svoje prvo zavetišče v Jugoslaviji. Nobene tendence, najmanj pa protivrške ali brezbožniške ne more najti objektivni človek v teh dobro mišljenih vrsticah, vendar je pa smatral »Slovenec« za potrebno priobčiti z debelimi razprtiimi članki »Odgovor Slovenskemu Narodu«, ki se v njem po svojih starih, že neštokrat preizkušenih in zato tudi mo- no objavljenih metodah zaletava v naš list, češ da je protivrški. Vajeni smo takih očitkov kakor smo vajeni tudi »Sloven- ceva« zavijanja, čudimo se pa, da »Slove- nec« v svojem odgovoru ni mogel povedati nič drugega, kakor to, da je storil naš list s stvarno sodbo o protibrzbožni razstavi slo- bo uslugo svojim katoliškim in pravoslav- nim čitateljem. Vedeli smo, kaj bo »Slove- nec« povedal, saj bi ne bil »Slovenec«, če bi njegovi odgovori v takih primerih količaj dišali po stvarnosti in objektivnosti.

»Ne da bi se spuščali v podrobnosti, ki jih navaja, hočemo za danes ugotoviti le sledeče,« pravi »Slovenec« v svojem od- govoru. Torej v podrobnosti se gospodje okrog »Slovenca« nobeno spuščati. Nas bi pa baš zanimalo to »spuščanje« v podrobnosti, »ker bi radi slišali protirargumente in naše stvarne ugotovitve o nepopolnosti in nedostatih protibrzbožne razstave. Po »Slovenčevi« logiki bi pomenila napad vsa- ka nepopolna kritika kakršnekoli razstave ali prireditve, pa naj bo ta kritika še tako umestna in potrebna. Debatirati s tako lo- giko seveda ni mogoče. Zato bomo raje po- čakali, kaj bo »Slovenec« povedal, ko se bo spustil v podrobnosti. Očitek, da smo protivrški, pa nam in čitateljem našega li- sta prav nič ne imponira, ker je že star, kakor je staro glasilo tistih, ki so pozabili, da živimo v 20. stoletju in da človeška ne- umnost tudi ni večna.

Letalski miting na Sušaku

Ljubljana, 16. julija.

Na Sušaku je bil prirejen večeraj velik letalski miting, ki ga je organiziral oblast- ni odbor Aerokluba »Naša krila«. V pri- pravah je sodeloval tudi znani propagator civilnega letalstva šef sušakega letalskega centra g. Nikola Vilhar, ki je bil s svojimi nasveti in bogatimi izkušnjami povsod, ka- mor ga je klicalo delo. V soboto zvečer je bil prirejen velik koncert, na katerem je igrala godba II. planinskega polka. Že v soboto so se začeli zbirati na sušakem aerodromu avijoni, ki so se večeraj udele- žili mitinga. Razen avijonov »Aeroputa« je prišlo na Sušak tudi več vojaških letal in avijoni tvrdke Baťa. Vseh avijonov je bilo 14.

Dopoldne od 10. do 12. je bilo več avijonov na razpolago občinstvu za krajše po- lete. Ob 10. je priletel iz Splita bombar- derski avijon, s katerim je prišel pred- sednik splitske občine Kargotič. Popoldne so se začele zbirati na letališču na Grob- ničnem polju velike množice občinstva. Ob 16. je bil na svečan način odprt miting z govorom podpredsednika sušakega po- dodbora Aerokluba »Naša krila« dr. Ferda Pavliča. Sledil je krst novega tromoto- nega avijona Aeroputa, ki je dobil ime »Su- šake«. Kumovala je soproga predsednika sušake občine ga. Ružič.

Svečanemu krstu so sledile tekme v akrobaciji, nijn pa skupinsko letanje. Po- tem so bili avijoni zopet na razpolago ob- činstvu in marsikdo ni mogel premagati iz- kušnje, da se ne bi dvignil prvič v zrač- ne višave. Velika letalska prireditev se je zaključila v najlepšem redu. Iz Ljubljane je prisostvoval krstu novega avijona šef le- talskega centra g. dr. Stane Rape, dočim naš oblatni odbor Aerokluba na mitingu ni bil oficijelno zastopan.

V zadnjem hipu rešena

Na krovu nemškega parnika »Cap Arcona«, ki je odpulj v ponedeljek iz Boulogne v Buenos Aires, so naši slu- čajno mlado Francozino in jo rešili iz rok brezvestnega trgovca z dekleti. Ne- srečno žrtev so hoteli spraviti v Južno Ameriko. Francoskim pristaniškim obla- stem se je zdelo čudno, da se je vkrcala na parnik komaj 16 let stara Francozi- nja Sorretova. Ker je pa bil njen potni list v redu in je bilo rečeno, da je stara 21 let, je niso mogli zadržati.

Pozneje se je pa izkazalo, da je potni list ponarejen in da je dekle izvalil na parnik bivši sodrnik Staviskega Bat- testi, ki se peča z trgovino z dekleti. Iz- valil jo je s pretezo, da ji bo preskrbel v Argentini mesto privatne tajnice. Francoski konzulat v Buenos Airesu je bil obveščen, naj se po prihodu parnika zavzame za ubogo dekle in jo pošlje na- zaj v Francijo.

Letoviška Ljubljana v nedeljo

Vsega imamo v izobilju, kar je privlačno in mikavno za razvajene letovišcarje

Ljubljana, 16. julija.

Ljubljana je letoviško mesto, kar je tre- ba posebno naglasiti baš zdaj. Skoda sa- mo, da Ljubljancani ne vedo, da so tudi doma letovišcarji. Izredno srečni bi bili lahko, če zaradi letoviških taks, ki jih jim ni treba plačevati, kljub temu, da ima Ljubljana vse prilastke mondenega ter slovitega letovišča. Res je sicer, da nas obišče le od časa do časa kdo, ki ga v navdušenju povadimo v čast ter svojstvo tučja, vendar je Ljubljana leto- višče, ki ne zостаja v nobenem pogledu za vsemi tistimi kraji, ki jih morajo od- krivati Ljubljancani kot tuji in v njih pospeševati tako zvani tujski promet.

Zlasti ob nedeljah je Ljubljana povsem letoviško mesto, kar je treba še povedati večini Ljubljancanov, ki pobijajo ob ne- deljah filistrstvo in vinogradniško krizo v vlogi izletnikov odnosno letovišcarjev ta- korekto na vseh domačih kontinentih — na Dolenjskem Gorenjskem, Banskem in v Kurji vasi. In takšna nedelja je bila tudi večeraj; že zato bi morali pisati o nji, da bi nas posnemali v dobrem povsod, kjer enako vaeto goje najrazličnejše pro- mete; pri nas gre vedno vse po sreči brez vseh žrtv in ne glede na vreme. Naš tuj- ski promet cvete vsako nedeljo od jutra do ponedeljskega jutra. Zadovoljni smo z njim, čeprav zapusti ob nedeljah jutraj Ljubljano vse, ki se sploh še giblje. Iz tujškega prometa pri nas ne delamo no- benih neprevladljivih problemov in ne ra- čunov. Ne bolj nas, da meščani zapuščajo ob nedeljah najimnitnejše, takorekto sve- tovalno letovišče. Domači promet se nam zdi kljub vsemu še dovolj živahen, in dobro se zavedamo, da nas drugi kraji ne mo- rejo prekositi v marsičem.

In Ljubljana je ob nedeljah res leto- viška. Že to je dovolj, da nas redno obisku- jejo deželani, ki vedo prav dobro ceniti naše znamenitosti, brez kakršnih bi ne smelo biti nobeno, hkrati zanimivo leto- višje. Imamo javne ure, svetovno posebnost, saj kažejo vedno enako, kot da so iz leca; imamo Ljubljano, ki teče nazaj in na- prej in smrdi na vse strani; imamo tram- vaj, ki vozi tudi prazen in ki poln navadno noče voziti; imamo tivoljski ribalk, ki so ga poslali na počitnice; imamo prome- nado in na nji, na Bleiweisovi cesti ska- kalnico za nesmučarje. Skratka, imamo vse, da je Ljubljana v resnici najčudovi- tejšo letoviško mesto.

O hotelih, ki jih v počitniški sezoni navadno dezinficiramo, niti ne govorimo. Toda imamo n. pr. bifeje in v njih na- prodaj sladole. Ko so vse ulice prazne in vse življenje našega letoviškega mesta po- čiva, najdeš žive ljudi edino še v bifejih. Imamo pa tudi letoviške privlačne toč- ke, tudi v tem pogledu nas ne morejo spraviti v koš konkurenčni kraji. Tako se n. pr. ponašamo z Rožnikom; ker pa imamo toliko izletišč v samem mestu, je

Rožnik seveda prav tako zapuščen kot Grad, Golovec ali Zvezda. Kdo bi tudi tr- pel toliko časa žeto ter romal ob pasjih dneih na Rožnik, zlasti ob nedeljah! Izlet na Rožnik je že prava tura, zato pridejo meščani na smrt utrujeni že do čada pod Rožnikom, in sicer zvečer, ko ni več ne- varno, da bi koga zadel solnčarica. Me- ščani kot pravi svetovnjaki, ki dobro vedo, kdaj je treba spati in kdaj bedeti, ho- dajo »ven« o solnčnem zahodu. In tedaj se pri nas začne nočno življenje, ki traja običajno vsaj do 21. Sicer pa stojte pri nas ure tudi ponoči.

Kot pravi letovišcarji imamo seveda ne- steto kopališč, ki so vsa združena in ide- alna. Najhujši naval je na Ljubljano, ker pač vprav vido izpuhteva radio- aktivne snovi. Na »špic« imamo res imenito zdravilišče, ki je tako higije- nično, da ne greši zoper higijeno niti nobeno javno poslopje za zasebne zadeve — ker ga namreč ni. To je napredek in seveda napredujo paralelno tudi dišave. Zato na »špic« ni kopališčnih tatov, ker si ne upajo v skrivnostno obrežno krmo- vje. Podobnih, najmodernejših kopališč imamo še dovolj v Mestnem logu, vendar je najbolj zdravilna Ljubljana in »špic« stoji tudi med tujimi letovišcarji kot naj- bolj idilično letoviško kopališče v Evropi.

Samo ob sebi se razume, da imamo tu- di letoviško vreme ter dovolj dežja, ko si ga niti ne želimo in lahko nosimo kopa- liščne in kopalne obleke s pridom tudi na cestah, kjerkoli, voda v lužah je povsod radio-aktivna. Tako je pa tudi idealno po- skrbljeno za skropljenje pralnih cest, ki dela drugim letoviščem toliko preglavic. Prahu pri nas res ni, ko dežuje, in tudi blata ni nič čez mero, če imamo nekaj ča- sa lepo vreme. Avtomobilskih nezgod in podobnih norosti ne beležimo, kajti v našem letovišču se je najbolj obnesel im- uveljavil pešpromet, da letovišcarji lahko goje tudi gimnastiko na cestah. In cest- na gimnastika je pri nas na izredni vi- šini zlasti, odkar se je uveljavilo pravilo, da tlakujemo na debelo ceste v letoviški sezoni.

Letovišcarska moda bi zaslužila poseb- no poglavje, ki ga naj ob tej priliki samo nakažemo. Posnemajte nas zlasti, da boste nosili tudi v drugih krajih v deževnem vremenu nocočne zoper sonce. Baj je ta moda tudi praktična, ker letovišcar- lahko obdružuje zelen dež. Za poletne dam- ske klobuke so pa baje dali inicijativno Ri- škani, ki zdaj prodajajo kot sezonski predmet rešeta.

Sicer smo vam hoteli samo povedati, da je tudi Ljubljana letovišče, zlasti ob nedeljah, ko se meščani pečajo s samimi višjimi zadevami. Letovišcarji smo, toda nikogar ne vabimo, ne propagiramo za go- stilniške znamenitosti in ne za letoviške posebnosti; srečni smo, da je Ljubljana zaspala in še srečnejši, da nas ne more nihče nekaj časa dramiti.

Sleparije s hranilnimi knjižicami

Ljubljana, 16. julija.

Policiji se je posrečilo aretirati dično družbo, ki je na debelo ponarajala hranil- ne knjižice in z njimi goljufala ljudi. So to stari znanci policije, stari od 26 do 30 let, ki so že opetovano imeli opravka s so- diščem. Med njimi je znan posebno Zane P. kot star falsifikator, dalje bivši pis- monos V. P. in mizarski pomočnik I. M. Vsi so brezposelni in veliki prijatelji vin- ske kapljice.

Diena družba si je izmisllila prav poseben način goljufije. Vložili so v Ljudski po- stojilni na več knjižice zneske po 50 Din, nato so pa vložke zbrisali s kemičnim pre- paratom, nazvanim »Tintentoda«, in na- mestu 50 Din so vpsali 20.000 Din. Ta- ko so prodali tri take knjižice raznim oseb- am za večje zneske, izkupček pa za- pil.

Izbrali pa so si še drug način prevare, ki pa je bil tako prozoren, da se mora- včasdo čuditi, da so se našli ljudje, ki so temu triku nasledli. No, dična družba je računala z nepoznavanjem razmer in je iskala svoje žrtve na deželi. Tako se je član te družbe oglašil pri nekem hlape- cu in mu potožil, da nujno potrebuje 100 Din, da ima sicer knjižico, vendar denarja ne more dvigniti. Pri tem je pokazal kontra knjižico (dolžno knjižico) za 570 Din. Hla- pec se je dal premotiti in mu je izročil 170 Din, naka mu je goljuf veliko večjo po- daril kontra knjižico. Nekega trgovca z ogoljufali celo za 5000 Din in mu izro- čili pa to kontra knjižico. Mestne hranil- nice. Seveda sta se oba ogoljufana tuma- z začudila, ko sta hotela pri denarni za- volih ovrgniti denar, pa so jima povedali, da s a toliko dolžna hranilnici, kolikor je napisano v knjižici. Kakor se vidi, je da- nes vse polno ljudi, ki hočejo živeti na račun lahkovernosti drugih.

Vlom v „Daj-dam“

Ljubljana, 16. julija.

Danes ponoči je bilo vlomljeno v av- tomatični bufet »Daj dam« na Aleksandrovi cesti. Vlomilec brezposelni sofer Adolf Trolec je sicer pobasal 1400 Din in več za- vitkov cigaret in cigar, so ga pa prijeli, preden je mogel pobegeti. Bil je to že tretji primer, da se je poizkušalo vlomiti v »Daj dam«, toda vlom so vedno prepre- čili. O vlovu smo izvedeli naslednje po- drobnosti.

Nočni stražnik Ljubljanskega zavoda Franc Mihevc je na svojem običajnem nočnem obhodu prišel okoli 3.30 v pasažo palače Viktorija. Takoj je zazpil, da so vrata, ki vodijo v kletne prostore »Daj- dama«, samo priprta in na notranji stra- ni podprta z metlo. Stvar se mu je seveda zdelo sumljiva in je nemudoma obvestil stražnika. Skupaj sta za tem zbudila hiš- nika Stanka Gabrovska, ki je odklenil vrata, ki vodijo na dvorišče. Preiskali so vse kote, nato so pa odšli v kletne prostore. Tu so našli v koto, kjer stoji razni za- boji vlomila, stiskalčeka se za žleb, po katerem spuščajo v klet led. Na vpraša- nje stražnika, kaj išče v kleti, je nezna- nje odgovoril, da prenočuje, ker nima stal- nega bivališča. Stražnik ga je takoj pre- iskal in našel pri njem 3 vetrihe, dieto, žepno svetilko, polovico spojke (kranfe),

3 zavitke po 50 Din z žigom »Avtomatični bufet »Daj dam«, 5 zavitkov Vardar in škatlo operas cigar. Takoj nato je brez oklevanja priznal, da je še nekaj denar- ja skril v zaboju za smeti. Vlomilca so odpeljali na policijo, kjer so ugotovili, da je brezposelni sofer Adolf Trolec, star 27 let, iz Poljskari pri Litiji. Na desni roki je imel še rokavico, ki jo je nataknil, da ne bi zapustil prstne odtise.

Pri zaslišanju je izpovedal, da se je že v nedeljo skril na dvorišču in vzel v neki drvarnici sekuro in lestev. Ko so bufet za- priji, je s pomočjo lestve splezal na streho buffeta in zlezel skozi odprtino za ventila- tor v lokal. S sekuro je s silo odprl dve omari in vzel vrečo z denarjem ter ciga- rete. Pri vlomilcu so našli tudi damsko zapestno uro za katero je Trolec trdil, da mu jo je izročil Ivan Senica lastnik buffeta na Aleksandrovi cesti nasproti »Daj da- ma«, kar pa je Senica, ki so ga o tem zaslišali, zanikal. Sumijo, da je ura last- kake namesitneke bufeta in da si jo je prisvojil, ko je vlomil. Trolec, vprašan, zakaj je vlomil, je odgovoril, da ima 800 Din dolga, ki ga je moral nujno poravnati in je bil zato prisiljen, da vlomil. Denar so vrnili lastniku.

Beležnica

Koledar

Danes: Ponedeljek, 16. julija katoličani: Marija Karmelska, Bogdan, pravoslavni 3. julija.

Današnje prireditve
Kino Matica Csihi (Franciška Gaal).
Kino Dvor: Hči zmaja.

Kino Šiška: Ljubi me nocoj
Dežurne lekarne

Danes: Mr. Bohinjec, Rimska cesta 24, dr. Kmet, Tyrševa cesta 41 in Leustek, Reslje- va cesta 1.

Oznod sita

Kant pravi nekeje o metafiziki, da ji preostaja samo še, da molze kozla v re- šeto. Ni pa samo metafizika, ki opravlja to plodonošno delo. Tudi ljudje so na svetu, ki molzejo kozla v rešeto, in še ce- lo vedno več jih je. Sebe in druge prepri- čujejo taki ljudje, da lahko teče voda tu- di nazaj in da je vse resnica, če vtakne glavo v pesek. Če jih opozorijo, da je na svetu minljivo, da so tudi rimski ce- sarji mislili, da bodo lahko večno lovili po svetu sužnje in jih vlačili v Rim za vprežno živino, pa so se zmotili, te pomilo- valno pogledajo in skomignejo z rameni, češ, kaj nas briga, kako je bilo in kako bo na svetu, glavno je da se počutimo do- bro mi. Vse so vzeli v zakup, pamet, pra- vičnost, poštenost, značajnost, z vsem ve- rižijo, nič jim ni sveto, vse blatio in vse- mu se rogajo, ne vidijo pa roke, ki jim že piše na steno: Mene, tekel, ufarsin...

Žalostna bi bila usoda človeštva, če bi bili taki ljudje plodni. Če sreči so vsi do- zadnjega jalovi in razmnožujejo se lahko samo med seboj tako, da nastaneta iz enega dva enako stara na duhu in na te- lesu. Imajo pa še eno posebnost, da je nametč njihova teža na tehnični zgodovine tem manjša, čim več jih je, in da se po- žirajo sami, samo ne od repa, temveč od glave. Začeli so pri glavah in pošli so se že do trebuha, pri njih so se pa usta- vili in pravijo, da človek brez glave mno- go lažje in boljše živi, kakor z njo. Bomo videli.

Štirje revolverski strelji zaradi klobuka

Zopet žalostno poglavje iz pretepaške objestnosti in pijančevanja kmečkih fantov

Novo mesto, 15. julija. Bilo je na letošnji binkoštni nedeljo, ko je prišel 30-letni posestniški sin Kozinc Franc iz Leskovca pri Krškem v družbi dveh svojih prijateljev, Narajlava Alojza in Franca Kostomaja v Roštovarjevo gos- tilino v Pijavskem. Proti večeru so prišli v gostilno tudi 19-letni pekovski pomočnik Vodopivec Josip iz Krškega, Lahajner Franc, Miklavčič Anton in Lahajner Ama- lija. Družba se je prijetno bavala in bila dobre volje. Vodopivec, ki ni bil domačin, je fante prvo dobro poznal in bil z njimi do- ber prijatelj. Z njim se je seznanil še kot vajenec, ko je raznašal od svojega mojstra kruh po vaseh, ko je Vodopivec s svojo družbo vstopil v gostilno, mu je Narajlav za dobrodošlico ponudil kozarec vina. Med splošno zabavo je Vodopivec šel slučajno iz sobe naročiti vino, tedaj pa se mu je pri- petilo, da je zadel ob Kozincev klobuk, ki je padel. Zaradi tega neljubega dogodka se je Vodopivec, ko je pobral klobuk, lepo opravičil in Kozincu pojasnil, da se je stvar pripetila po naključju. Toda užajeni Kozinc je pričel Vodopivca mrko gledati in mu groziti. Dejal mu je, da bo za to že plačal in da bosta imela zaradi tega po- seben obračun.

Po brezpomembnem incident

DNEVNE VESTI

— Zanimanja Poljakov za Jugoslavijo. V soboto je bila podpisana turistična konvencija med Poljsko in Jugoslavijo. Z njo je urejeno vprašanje, kako bodo mogli Poljaki prihajati v Jugoslavijo, ne da bi jemali s seboj poljsko valuto. Za pot potrebni denar bodo dopolnili v posebnih uradih. Poljsko tujsko-prometno društvo je prevzelo nalogo, da bo preskrbovalo v Jugoslavijo namenjenim Poljakom ne samo potne liste, temveč tudi druge potrebne dokumente in dovoljenja za čake v dinarjih. Poljski poslanik v Beogradu je izjavil, da bo odšel prihajalo več Poljakov v Jugoslavijo, posebno v Dalmacijo.

— Zupanska zveza v Ljubljani priredila dne 20. do 23. t. m. tečaj za občinske tajnike. Prijavljeno je bilo 130 občinskih tajnikov. Otvoritev tečaja bo v četrtek, 19. t. m., ob 17. uri v mestni posvetovalnici. Tečaj otvori g. ban. Tečaj se vrši dnevno od 8. ure naprej v prostorih mestne ženske realne gimnazije na Bleiweisovi cesti. Za tečaj vlada veliko zanimanje, kar kaže že število prijavljenih. Predavali bodo najboljši strokovnjaki.

— Direktna zračna zveza Zemun-Južna Amerika. Te dni je bil dosežen nov rekord v pošiljanju pisma iz Zemuna v Južno Ameriko. Francoski družbi za zračni promet "Aire France" je bil izročen paket pisma, namenjenih v velika mesta južnoameriških držav. Pisma so bila poslana z avijonom v soboto zjutraj, v torek zvečer so jih pa že raznašali v Rio de Janeiro a v sredo zvečer v Santiago de Chile. Iz Zemuna odleti avijon vsak petek zjutraj in tako lahko pošljemo v mesta Južne Amerike pisma v 2 do 3 dneh, dočim romajo sicer tudi mesec dni. Za navadno pismo se plača do Brazilije 31 Din, za vse druge ameriške države pa 33 Din. Vse potrebne informacije se dobe na poštah.

— Anglesko vojno brodovje v Dalmaciji. 31. avgusta prihpuje v naše vode angleško sredozemsko brodovje, ki ostane pri nas čez teden in poseti 20 pristanišč. Brodovje bo poveljeval kakor lani vrhovni poveljnik admiral sir William Worthworth Fisher. Njegova jaha prihpuje v Gruž nekaj dni prej. Vseh angleških vojnih ladij bo 70, posadke pa bodo šteje 35.000 moč.

— Sprejem v enoletni tečaj za otroške vzgojiteljice in negovalke traja do 15. avgusta. Kolkovane prošnje je vložiti pri Zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani. Natančnejše informacije se dobe pri upravi zavoda dnevno do 12. ure.

— Živahen tujski promet na našem Jadranu. V soboto je bil Dubrovnik zopet poln tujcev. Nemški parnik "Berlin" je pripeljal iz Benetk 360 letovisčarjev, parnik "Saturnia" pa iz Newyorka 800. Vsi so se izkročili in si ogledali mesto ter okolico. 42 Američanov ostane več dni v Dubrovniku. V soboto je prišlo iz Moravske 45 učiteljev pod vodstvom šolskega nadzornika Mlejnika, ki že več let prireja ekskurzije moravskih učiteljev v našo državo. V Sibniku se je mudila v soboto luksuzna jaha "La Resolute" s 17 francoskimi letovisčarji, med katerimi je tudi Napoleonova potomkinja Klotilda roj. Murat. S parnikom "Jugoslavija" se je odpravila v soboto s Sušaka v južno Dalmacijo mnogo inozemcev, največ Čehov.

— Dom slepcev v Zemunu. Včeraj dopoldne so položili v Zemunu temeljni kamen za dom slepcev, kjer bo našlo domovno zavetišče 400 slepcev iz vseh krajev države.

— Ribarstvo pridobiva na trdnih tleh. Zveza ribarskih društev dravske banovine je izdala ravnokar tretji snopič (štev. 7 do 8) svoje krasne revije, ki se ponosno lahko kosa z raznimi inozemskimi listi. Oprema in oblika krasna. Vsebinska mora zanimati ribiča, lovca in vsakega, ki čuti za vodni sport. Poleg ribiške mreže, ki tudi neustrešno zanimiv opisov, nastopajo tudi akvaristi v zvezi s našimi sportni ribi. Dr. H. Krauss iz Maribora riše razmere, ki jih nudi naše vodovje postrvemu zarodu. Istotako pripoveduje, kako usmrtno ujetu ribo. Dr. Hribar opisuje nevarnosti zastrupljenja, če pustimo ribo predolgo mrtvo. Al. Suljag nadaljuje podatke o umetni mahi. Še za pouk in zabavo je poskrbljeno. Revijo pripravljamo. Posamezni snopič stane 10 Din. Celoletna naročnina 40 Din. Naroča se Ribiško-lovski vestnik pri Upravištvu v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7.

— Priprave za vseslovenski čebelarški kongres. Na njem se bo razpravljalo o raznih panogah čebelarstva in sprejeta bo resolucije vseh slovenskih čebelarjev. Po kongresu pridele udeleženci več izletov. V okviru kongresa bo prirejena velika čebelarstva razstava.

— Železarna v Zenici zvišala delniško glavnico. Železarna v Zenici je zvišala delniško glavnico od 1.250.000 na 15.000.000 Din. Izdanih bo 275.000 novih delnic po 50 Din. Sklep glede zvišanja delniške glavnice je v zvezi z znatnim razširjenjem obrata železnice železarnice, kar ne bo ostalo brez pozitivnih posledic za KID.

— Rudnik, ki dolguje rudarjem in uradnikom 3.220.557 Din. V rudniku Jarandol v vasi Poljčevac pri Raški je ustavilo delo okrog 800 rudarjev, ker jim podjetje ne plača plačila za delo. Rudnik je last tvrdke Milan Savič & sinovi. Ista tvrdka ima tudi rudnik Bogovina. Podjetje dolguje rudarjem in uradnikom 3.220.557 Din. V takih razmerah seveda ni težko konkurirati rudnikom v dravski banovini.

— Lep dar slepi deci. Mesto venca na grob pokojnemu g. Tonetu Kraju je darovala gospa Kraj Ivanka poštna uradnica v Starem trgu pri Rakeku, 150 Din slepi deci zavoda za slepe v Kočevju. Srčna hvala!

— Vremenska napoved pravi, da bo še vedno izpremenljivo z nagibom k izboljšanju, temperatura se bo dvignila. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 35, v Splitu 32, v Beogradu in Sarajevu 28, v Zagrebu 27, v Ljubljani 25,4, v Mariboru 23. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760,9, temperatura je znašala 13,6.

— Dve nesreči. Dijkau Janezu Brodnicu, stanujočemu v Goriski ulici je nekdo na cesti vrget kamen v levo oko. Prav malo je manjkalo, da se mu oko ni izšlo. — V Suhadolu je neznan kolezar povozil 10letnega sina progovnega desetletja Jožeta Draklerja. Oba sta morala v bolnišnico.

— Pretepi. V Trzinu na Notranjskem je prišlo včeraj več okoličin. Zbrali so se v gostilni, da slika kaj se godi po svetu. V družbi sta sedla tudi Anton Megle, sin posetnika iz Potiskavca pri Dobropolju, ter posetnikov sin Nace Megljen iz Strug. Med

navzočimi se je nenadno vnel prepir, neki vročerni moški je pograbil nož in okoli Megleta po levi strani obraza. Megljen pa je sunil v desno stran prsi in glavo. Oba poškodovanca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, vročerni pa so po orožniški aretirali. Hlapec iz Gozda pri Kranjski gori Justin Pršec se je v fantovski družbi spril in ga je neki zidarski pomočnik sunil večkrat z nožem v trebuh.

— Lift ga je stlačil. V soboto dopoldne je stlačil v Zagrebu lift v Erdedijevi ulici št. 1 hišnika Josipa Knjipa. Preiskava je dognala, da je Knjip sam zakrivil nesrečo. Lift ga je tako stlačil, da je nesrečno kmalu izdihnil.

— Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke omili naravna »Franz Josefov« grenčica tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času. Spričevala iz bolnišnice potrjujejo, da je »Franz Josefov« voda, ker olajša potrebo brez bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Med kvantanjem mu je razkral glavo. V Zagrebu je prišlo včeraj do krvavega pretepa. Ključavničar Dragotin Koren je kvantel s svojimi tovariši, med katerimi je bil tudi delavec Franjo Kamenski. Le-ta se je spril s Korenovim očetom in ga je hotel udariti. Sin je pa priskočil očetu na pomoč, a Kamenski je pograbil sekuro in ga udaril po desni strani glave, da se je ves okrvavljen zgrudil. Napadalec je hotel pobegniti, pa so ga prijeli in izročili stražniku. Izgovarja se, da je bil pijan in izzvan.

— Ruski prestolonaslednik odlikoval Beograđana Bogdanovića. Pri »Ruski list« v Beogradu je bila v soboto zvečer zanimiva svečanost. Sefu pokopališkega oddelka beograjske občine Nikolai Bogdanovića je bilo svečano izročeno odlikovanje, s katerim ga je odlikoval »zakoniti« prestolonaslednik Nj. Vel. Kirila Vladimirovića kot zaslužnega pobornika slovanstva. Velikega kneza Kirila Vladimirovića Romanova priznava del ruske emigracije za zakonitega carja. Svečanost je priredilo združenje bivših aktivnih carskih ruskih oficirjev in drugih vojnih obveznikov, odlikovanje je pa izročil odlikovalec beograjski predstavnik Kirila Vladimirovića general Opuhtin. Odlikovane se je za odlikovanje lepo zahvalil v daljšem govoru. Svečanost je bila zaključena s predavanjem o položaju v Rusiji. Predaval je Slovenec Dr. Trusnovič, ki se je nedavno vrnil iz Rusije in ki je priredil silno predavanje ruskim emigrantom tudi v Ljubljani. Dr. Trusnovič se mudi v Beogradu, da nostrificira doktorat, ki ga je dobil v Sovjetski Rusiji, kjer je študiral medicino.

Iz Ljubljane

— Kdaj začno delati na Gradu? Dela na Gradu počivajo že nad tri tedne, odkar je bila porabljena podpora iz bednostnega fonda za javna dela. Delalo je okrog 150 delavcev — med njimi je mnogo rednikov družin —, ki so zdaj na cesti brez službe in tudi v resnici brez kruha. Mestna občina je zaprosila za ponovno podporo iz bednostnega fonda. Zaradi formalnosti se je nakazilo precej zavlekelo. Nezaposleni prihajajo vsak dan na socialni urad vpraševati, kdaj začno zopet delati, zlasti še, ker so v skrbah, če bodo dobili zopet delo ali ne. Upanje je bilo, da prejme občina približno enako visoko vsoto denarja tudi zdaj, kakršno je pozimi (500.000 Din). Toda na banovini morajo varčevati s sredstvi za zimo. Delavci so bili zelo razočarani, ko so zvedeli v soboto na magistratu, da je nakazana zelo nizka vsota ter da bo zaposlenih samo okrog 10 delavcev, Ljubljancem, rednikom družin, češ, da je odobreno samo 75.000 Din, nakazano pa le 35.000 Din za javna dela mestne občine. Toda, čemu begajo že itak zbegane in celo obupane nezaposlene, ko je banska uprava vendar nakazala za javna dela več sredstev? Boda je dovolj velika, da ni treba več pomisljanja. Dajte ljudem vsaj tisti borni zaslužek, ne postrujate bede še bolj, imejte več razumevanja z njimi, saj vendar niso mrtvi material, orodje, ki ga lahko odložite, ko ga ne potrebujete več.

— Lj. Franciškanški most je zaprt za ves promet, tudi tramvaj ne vozi čezenj, ker bodo tlakovali mostičke. O tlakovanju so sklepali že lani, delati pa so začeli šele zdaj. Tlak bo lesen, kakršen je v Šelenburgovi ulici. Po regulacijskem načrtu Majnjevica trga je srednji most določen samo za vozni promet in na njem ne bo več hodnikov, pač pa bodo morali biti ob balustradi robniki, da vozovi ne bodo zavali ob njo. Pri tromostju bodo morali zdaj ljudje prestopati s tramvaja. Najhuje je, da bodo morali vozniki, dokler bo trajalo delo, voziti po velikih ovinkih čez druge mostove. Toda delo bo najbrž kmalu končano, da promet ne bo posebno trpel zaradi njega.

— Lj. Himen. Poročil se je včeraj v franciškanjski cerkvi g. dr. Boris Premrov, pristav kr. banske uprave z gđ. Majdo Šusteršičevo, hčerko blaginjavne Mestne hranilnice Ljublj. v p. in lastnika trgovine M. Tigar. Kot priti sta bila g. dr. Vladimir Vidmar, direktor čkovnega urada in nevestin oče g. Anton Šusteršič. — Bilo srečno!

— Lj. Več luči dajte cestam pod Rožnikom! Z elektriko pri nas precej varčujejo pri cestni razsvetljavi in včasih jim pomagajo še višje sile, da napeljava odpoje ter da nas zagrne popolna tema, ki je baže zelo vseh mladini, ki ima torišče v tivolskem gozdu, ne morejo se pa z njo sprijazniti ljudje, ki se jim mudi iz služb ter morajo brozgati po blatu. Pod rezervarjem je prečna gozdna pot, ki je najkrajša bližnjica za one, ki hodijo na delo iz Rožne doline v sredo mesta ali v severni del. To ni le sprehajalna pot, zato je tudi vedno živahna. Toda niti ona obločnica je ne razsvetljuje in ljudje hodijo po nji ponoči tipaje. Sprehajalci so veseli teme in zlasti oni na klopih, toda idila bi nam ne smela biti bolj pri srcu od zahtev, ki so v prometu samo po sebi ujemne.

— Lj. Delo v Ljubljani počiva že od petke, ker je ponoči med petkom in soboto voda zopet zalila strugo. V soboto je tekla tudi nekoliko čez zalitni jez pri Čevljarskem mostu. Zaradi včerajšnjega naliva ni

so mogli nadaljevati dela niti še danes. Delo bo najbrž počivalo še jutri.

— Lj. Počitniška kolonija, ki jo priredi mestna občina ljubljanska v Sv. Jakovu ščeljavici pri Crikvenici odide danes 16. t. m. zvečer s vlakom ob 18.25 preko Zagreba na Sušak, v torek zjutraj pa z ladjo do Sv. Jakova. Na počitnice odide 60 otrok, med njimi tudi 10 gostov iz Korotana. Želimo jim obilo lepih solčnih dni, da se razvedre in okrepje ter prinesejo s seboj nazaj najlepše spomine na naš sinji solčni Jadran.

— Lj. Mostič Medno-Vilkrbe. Pripravljeni odbor nas naproša za opozoritev interesom, da se bo vršil potem, ko je odbor nabral približno polovico za zgradbo potrebnih pripekov, ustanovni občni zbor Prometnega društva Medno-Tacen v četrtek 19. t. m. ob 8. uri zvečer v restavracijski sobi v »Zvezdi«. Interesenti so v prid tej obkrošitni zgradbi na ustanovni občni zbor najljubše vabljeni.

— Lj. Christofor učni zavod, najstarejša najbolj obiskana, oblastveno dovoljena enoletna zasebna trgovska šola v Ljubljani, vpišuje ves mesec julij, avgust in september na Domobranski cesti št. 15. Priilika za priučenje trgovskih predmetov, nemščine, slovenske in nemške stenografije itd. Izobrazba v perfektno stenografstrojepis, kar dokazujejo vsakoletne javne tekme. — Vstopnina 30 Din, mesečna šolnina 120 Din, reveži popust. — Pouk prične 1. oktobra 1934. Zahtevajte prospekte.

— Lj. Z nožem v hrbet jo je dobil Ivan Suva, soboslikar v Šiški. Sprl se je z neko žensko, ki je kratkomo pograbila nož in mu ga zasedila v hrbet. Suva je moral v bolnišnico.

Samo še danes

senzacionalni vellefilm

„HČI ZMAJA“

Ekstotika in misterija Orienta v srcu evropskega veleemsta. Najlepši zvčni film velike kitajske umetnice Ana May Wong. Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer. Vstopnina Din 4.50 in 6.50.

ZVOČNI KINO DVOR. Telefon 27-30

Iz Celja

— c Zadnja Seja celjskega občinskega sveta pred počitnicami bo v petek 20. t. m. ob 18. Na dnevnem redu so poročila odsekov.

— c V celjski bolnici je umrla v petek 41-letna žena vpkokjenega orožniškega narednika Franciška Cvetkovičeva iz Celja (Dečkov trg 6).

— c SK Olimp : SK Celje 2:0 (0:0). V nedeljo je bilo na razmočeni Glaziji deloma v dežju odigrana med SK Celjem in SK Olimpom tekma za pokal Okrožnega odbora LNP v Celju za l. 1934., v kateri si je Olimp priboril pokal. Močstvo SK Celja, ki je v prvem polčasu nudilo dobro kombinatno igrjo, po odmoru pa je popustilo, več lepih šans ni znalo izrabiti. Olimp je igral poštvalno in z elanom. Igra je bila zanimiva in ostra. Gola za Olimp sta padla v 23. in 40. minuti drugega polčasa. Koti 6:0 za Celje. Tekmo je sodil g. Ochs prece površno. Na igrišču se je zbralo kljub dežju okrog 400 gledalcev.

Iz Ptujja

— Nasilni divjaki. Na Ptujski gori se je pojavila trojica vinjenih fantov, ki so popivali po Ptujski gori in tamkajšnji okolici. Ko so ga imeli že precej pod kapo, so se oborožili z železnimi palicami, noži in flobert pištole ter odšli na benovniško cesto, kjer so vsakega popotnika nadlegovali. Le treznim se je zahvaliti, da ni prišlo do pretepa, ker so se vidič, da so fantje pijani, raje izognili. Da pa dajo fantje le duška svoji podvajanosti, so se končno stopli ter vsi trije odnesli večje in manjše poškodbe na obrazu in rokah. Za junaštvo pa pridejo pred sodišče.

— Gasilsko službo opravlja do vključno sobote 1. vod I. reda s četnikom Rudolfom Erlancem in četarjem I. Mercem. Reševalno službo pa opravlja šofer Jožef Ilec, četar Ferdinand Menih in od moštva Simon Brunčič in Jožef Klanjšek.

— Koncerti v mestnem parku mestne godbe v Ptujju se bodo vršili sedaj redno vsako soboto ob 20. uri. Dočim koncerti ob nedeljah in praznikih dopoldne odpadejo.

— Nočno lekarniško službo ima do vključno petke 20. t. m. lekarna »Pri zlatem jellenu« (mag. ph. Leo Behrbalk).

— Lastniki starih obveznic loterijske 2 in pol odstotne vojne škode, ki so jih predložili davčni upravi v Ptujju v zameno, se pozivajo, da istotam takoj dvignejo nove obveznice proti tožadnemu reverzu.

— Nabori za mesto in okolico so letos minili v največjem redu in miru. Fantje so prihajali na nabor trezni, toda korajžni in okincani s cvetjem. Veliko skupin se je pripeljalo tudi na lepo okrašenih vozovih. Stara navada popivanja po gostlinah je letos izostala.

Čudna vas

Vas, ki bi jo bilo treba vpisati z zlatimi črkami v demantno knjigo zakonskega življenja, stoji v gorah med Albanijo in Jugoslavijo. Imenuje se Galihnik. Može so tam 11 mesecev v letu z doma in žene so ves ta čas slamate vdove. Može delajo večino kot zidarji in krovcji po svetu, v Franciji, Angliji, Rusiji in tudi v Ameriki. Žene pa tko ta čas blago za svoje slikovite noše. V tej vasi je stara navada, da mora biti žena že na zunaj mikavna, da je možu tako všeč, da se ji tudi v tujini ne izneveri. V juklju pridejo možje domov in tedaj je v vasi velik praznik. Oni iz bližnjih dežela se vračajo vsako leto, iz Amerike pa samo vsako drugo ali tretje leto.

Svečanosti, ki jih prirede žene in otroci možem odnosno očetom ob povratku, dosežejo višek 12. julija, ko se ob enem poroče mladi pari. Razumljivo je, da pridejo v tej vasi na svet skoraj vsi otroci v enem tednu, kakor se može vrnejo v enem mesecu. Vsako leto se rodi v vasi od 50 do 80 otrok. V enem dnevu 5 do 10. In pravijo, da ni mikier tako zadovoljnih družin, kakor v tej vasi, kjer vidijo očeta samo en mesec v letu. Ločitev zakona ne poznajo, ker može nimajo za to časa.

Lakomnost in lakomneži

Lakomnost moramo strogo ločiti od požrešnosti, s katero se često istoveti — Lakomnež je skromen

Ni vsaka lakomnost lakomnost. Poznamo lakomnost in požrešnost. Prava lakomnost, pravi dr. Rogues de Fursae v svoji razpravi »Lakomnost«, je pa resnična duševna bolezen. Ima namreč jasne znake patološkega duševnega stanja, je nerazumna, nerazumna tja do intelektualnega in praktičnega protislovja, kajti pri lakomnem človeku je gon trošiti v nasprotnem razmerju z gonom zbirati. Toda lakomnost je na škodo interesov lakomnežev, kajti njena najožja oblika se istoveti z gladovnjem sredi izobitja. Končno se lakomnost odlikuje s tem, da raste in je kronična, kajti pretirani zmisel za varčevanje se sčasoma razvije in utrdi. Lakomnost moramo strogo razlikovati od požrešnosti, s katero se često istoveti. Lakomnost je neki način lačnosti, kakor nam pravi že sama etimologija. Lakomnem človeku je lačen po prihrankih. Požrešnost pa naganja človeka h kupičenju bogastva. Požrešen človek je lačen po dobičku. Do gotove mere se pa lahko ti dve lastnosti združita.

Lakomnost je nedvomno najantipatičnejša, najabsurdnejša in najsmejnejša lastnost človeka. Kakor vsaka človeška slaba lastnost, je tudi lakomnost oni »zmesel življenja«, ki ima večjo vrednost od življenja samega. Toda pri lakomnežu ni oni zmisel, niti kakšna splošna ideja, temveč grob gmoten simbol, fetiš — denar. Lakomnost se drži denarja za namenom trošiti ga čim manj in s trajno željo sploh ne zapravljati ga. Noben delirij, noben blaznež ne zapade tako samoprevrati, kakor lakomnež, ki se vara s simbolom in vara se sterilno. Lakomnež, ki je odkupil to svojo lastnost z življenjem — in to se včasih zgodi — je nekakšen junak, toda brez časti, je žrtev, toda brez vzvišenosti, ker umre za svoj interes, kar je podlo, dočim v resnici umre iz udanosti do karikature svojega interesa, kar je smešno. Ker je pa lakomnost slaba lastnost, nudi tudi radost, globoko radost, čeprav bolesto radost. Lakomnež spada med kontemplativne ljudi, toda njegove kontemplacije so čustvene. On hrepeni, da bi mogel svojo zlato otipavati, potezkavati, božati.

Moralisti opisujejo lakomneža kot nesrečnega, ker baje živi kot siromak. Res, da resnično bogastvo ne osrečuje vedno svojega lastnika, varljivo bogastvo lakomneža pa skoraj vedno zadostuje za njegovo srečo. Moralisti in pesniki govore o skrbih in križih lakomneža. V tem se deloma motijo. Seveda ima tudi lakomnež svoj strah, da bo zmanjkalo denarja, da pride obenj, da bo oropan, in ta strah je morda pod gotovimi pogoji mučen. Redki so pa lakomneži, ki bi ne mogli mirno spati. Boječi niso niti Harpagoni, niti Grandeti. Njihova lakomnost je samo izjemoma vir trpljenja; nasprotno, praviloma je najzdatnejši vir njihove sreče. A posledice lakomnosti, njene posledice v vsakdanjem življenju, to je junaška in nepretrgana umazanost, malenkostna eksistenca brez udobnosti in brez zapravljenosti, prepriči s sorodniki, javno prezirjanje, ne rani lakomneže niti približno tako, kakor normalnega človeka. Lakomnost je skromna, ona se ne zmeni za gmotno udobnost, razkošje se ji protivi in zabava je ne mika. Lakomnost predstavlja neke vrste nag-njenje k asketi.

Vemo kaj počenja Harpagon ko, odkrije, da so ga okradli. To je komedija. Resničnost je čisto drugačna. Lakomnež, ki je izgubil svoj zaklad, ostane navadno tako malodušen, da mora človek kar strmeti. Dr. Rogues de Fursae je dognal, da nenadoma svojih prihrankov oropani lakomneži skoro vedno reagirajo samo s slabo voljo. To, kar dela Molierov Harpagon, predstavlja občutljivost, ki jo imajo samo emotivni ljudje, dočim lakomnost skoraj nikoli ni emotiven. Pa tudi če so mu vzeli denar, ga ne morete pripraviti od njegovo grdo lastnost in ta uteha mu do gotove mere zadostuje, saj se zaveda, da bo znova spravljal na kup. Nekaj malega se da skoraj vedno prihraniti, zlasti če je človek lakomnež, torej človek, ki denarja skoraj nikoli ne troši. V najslabšem primeru bo lakomnež beračil. Pred beračenjem se ne ustavi, nasprotno, on odgovarja njegovim najglobljim nag-njenjem.

Lakomnost se lahko sreča z drugimi lastnostmi, tako s čistihlepnostjo ali ljubeznijo. Toda lakomnež, ki je zapadel takemu notranjemu sporu, ni več popoln lakomnež, kajti za lakomnost je značilna njena nadvlada nad drugimi lastnostmi. Lakota noče deliti moči, ona je nestrupna. Navadno je lakomnež malo ekspanziven, ima skromne življenjske zahteve in len značaj. Strah pred rizikom je tudi značilna poteza lakomneža. Lakomnež je nasprotje kvartopirca. Prostovoljno svojega zlata ne prepusti naključju. Lakomnež ne igra na borzi in ne kupuje srečk. Zlatu daje prednost pred obligacijami in delnicami. Nepremičnine in zemljišča mu pa diše, ker delajo vtis, da so solidne.

Ali ima lakomnež domišljijo? Nekateri zdravniki so razlagali lakomnost s figuratno anticipacijo razkošja, ki ga ne moremo kupiti z denarjem. Lakomnež žrtvuje sedanjost bodočnosti, resnično možnemu, plen senci. Ali je to sanjač? Ne. Njegova ljubezen do denarja velja namreč denarju kot takemu, njegovi neposredni gmotni in realni bitnosti.

Lakomnež za svojo lakomnost ne ve. Beseda lakomnost ga žali. V najbolj-

šem primeru dopušča, da je varčen in vneto zagovarja svojo varčnost. Navdušuje se za treznost, zmernost in skromnost, te lastnosti zna kovati v nebo. V občevanju z ljudmi je miren, trd, brez sence človekoljublja. Ljudi, ki bi jih moral imeti rad, sovraži izmed vseh najbolj, ker mora skrbeti za nje, kar pomeni trošiti denar. Nihče se mu ne smili, niti sam sebi. Sebi pa vendar privoščilo malo več, toda samo malo več, kakor onim, ki so od njega odvisni.

Lakomnost se stopnjuje s starostjo. Ni sicer njena ušedina, pač pa raste z leti, raste s strahotno pospešenostjo in navadno se končno kaže tudi na obrazu. Lakomneži dosežejo navadno visoko starost. Njihova zmernost, strogo, asketsko življenje, je dobro sredstvo za konserviranje. Lakomnost moramo razlikovati od lažalakovnosti, ki jo vidimo pri emotivnih ljudeh in strahopetcih, boječih se nedostataka tako, da omejujejo svoje izdatke do skrajnosti. Razmeroma pogost pojav so melanholiki, prepričani, da so ali da bodo v kratkem na bobnu. Depresija doseže pri njih včasih tako stopnjo, da si ne privoščijo niti najpotrebnejše hrane. Ti deprimirani ljudje se razlikujejo od lakomnežev med drugim s tem, da se boje za svoje bližnje, za svojo družino vsaj toliko, kolikor sami zase, večkrat celo še bolj, kakor zase.

Danes vesela filmska opereta

s Franciško Gaal

CSIBI

ELITNI KINO MATICA

Predstave danes ob 4., 7¼ in 9¼.

SOKOL

Lep nastop Sokola Ljubljana IV

Ljubljana, 16. julija.

Obračun svojega šolskega dela v telovadnici je polagal naš najmlajši Sokol Ljubljana IV včeraj popoldne s lepo javno telovadbo. Nekaj ur prej razsajajoča nevihta bi skoraj onemogočila javni nastop, vendar se je nebo usmislilo prirediteljev ter se je okoli pol 17. že toliko zvedrilo, da se je nastop lahko nemoteno vršil, žal je pa baš slabo vreme vplivalo na obisk, da ni bil zadovoljiv. Vendar pa so prišli vsi obiskovalci na svoj račun. Telovadbo so posetili poveljnik 40. pešpolka polkovnik Zivanovič, mag. ravnatelj g. Jancigaj, zastopnik župne uprave br. Smole, zastopnik mestne občine br. Dachs, dalje v lepem številu člani Sokola II, z Viča, Most, Štepanje vasi, Šiške, Sokola I ter članstvo čete Lavrica v slavnostnih krojih.

Točno ob 17. je zaigrala godba 40. pešpolka korračno in že je prikorakalo na telovadišče 18 mladih vojakov (moška deca), oboroženih s lesenimi puškami, ki so tri vaje ob izvršni godbi izvedli zadovoljivo. Pri prvi pažljivosti in skladnosti bi te vaje dosegle še večji uspeh. Okrožne proste vaje 15 deklic so bile lepe in deklice so žele navdušeno pohvalo občinstva. Moški naraščaj, 21 po številu, je zletne proste vaje opravil dobro, le posamezni gib rok bi morali biti izrazitejši. Prav dober pa je bil nastop 22 naraščajev z zletnimi prostimi vajami. Dekleta so vaje opravila skladno in v dokaj lepem kritju. Želo je ugajala naslednja točka 12 mladih deklic v okusnih modrih oblekah, ki so med petjem prav čedno nastopile s simboličnimi prostimi vajami po slovenskih narodnih pesmih. Občinstvo ni štedilo s priznanjem.

Pri orodni telovadbi so nastopile tri vrste, člani na drogu, moški naraščaj na krogih in ženski naraščaj na nizki bradli s prožno desko. Videli smo nekaj lepih vaj, zlasti pa je ugajala vrsta moškega naraščaja na krogih. Lepi in drzni odskoki so navdušili občinstvo, ki je toplo pozdravljalo mlade telovadce. Pa tudi ostali dve vrsti sta bili predmet navdušenega odobravanja. Po orodni telovadbi je nastopilo 18 deklic, ki so med petjem pokazale simbolične proste vaje, ki nazorno prikazujejo delo male Sokoličice od ranega jutra do poznega večera. Nastop je bil prav dober in občinstvo ni štedilo s priznanjem. Strumen je bil nastop članov (22) z zletnimi prostimi vajami. Člani so se močno potrudili in opravili svoje vaje skladno in v lepem kritju med navdušenimi ovacijami občinstva. Enako so tudi članice (16) zletne proste vaje izvedle grazično in skladno, naka je 16 članov zaključilo javno telovadbo z izvršno dr. Murnikovovo telovadno skladbo »Naprej«. Dr. Murnikov »Naprej«, ki smo ga že večkrat videli na najrazličnejših javnih nastopih, je tudi pri Sokolu IV vzgal ter je občinstvo prirejalo odhajajočim telovadcem živahne ovacije.

Dobro uro trajajoči javni nastop sta vzorno vodila načelnik brat Milan Antosiewicz in načelnica sestra Tilka Lukeževa s pomočjo vadiateljskega zbora, za kar jim bodi izrečeno vse priznanje. Po telovadbi se je razvila na telovadišču prav prijetna narodna veselica, ki je potekala v splošno zadovoljstvo vseh posetnikov. Mlademu Sokolu IV iskreno čestitamo. Zdravo!

Žalibog

Ponson du Terrail:

Lepa židovka

Roman.

Zadonel je drugi topovski strel in po njem se je na ladji posvetilo. V tem svitu so lahko videli, da je pristanišče zaprto z debelimi verigami, ki so jih rabili samo v vojni. Obenem se je pojavil čoln pristaniškega poveljnika, ki se je naglo bližal ladji. Spreddaj je stal sam guverner Camus de Neville.

»Brigge« je spustila sidro samo nekaj metrov od pristaniških verig.

Čoln se je ustavil pri ladji in guverner je stopil na krov. Sledil mu je mlad mož s klobukom, potisnjenim na čelo tako, da se njegov obraz ni videl.

Guverner je stopil naravnost k angleškemu kapitanu, rekoč:

— Gospod, na krovu svoje ladje imate državnega letnika. Pozivam vas, da mi ga izročite.

Tisti hip se je prerinil mož, ki je skrival svoj obraz, mimo potnikov in mornarjev, stopil je h grofu de Blossac in potegnil izza nedrja bodalo.

— To pot nisem povelil osvete nikomur, z lastno roko se hočem osvetiti!

In že se je zasadilo bodalo do ročaja v prsa grofu, ki je kriknil in se zgrudil.

Raoul in Coarasse sta planila na morilca. Dozvedni mož je odločil svoj široki klobuk. Bujni kodri so se mu spustili po ramah do pasu. Bila je ženska — markiza de Beausejour, storjela z nogo na zvijajočem se telesu moža, ki jo je bil zidal.

VII.

LETO 1789.

Bilo je leta 1789, proti koncu marca. V tesnem stanovanju v ulici du Ha v Bordeauxu je sedel v drugem nadstropju mlad mož pred veliko mizo, pokrito z listinami. Bil je globoko zamisljen.

Soba je bila opremljena skromno in največje razkošje je bila visoka polica, polna knjig.

Zdaj pa zdaj je mladi mož dvignil glavo in njegov plemeniti obraz je preleteval žarek navdušenja. Velike modre oči so se zaiskrile, usta so se mu odprla in mir v njegovi duši se je umaknil ognjevitemu navdušenju.

Taki morajo biti možje, ki jim je priprava bodočnosti važne kakor še ko so bili v plenici in ki se sami zavajajo svoje veličine.

Počasi se je bližal večer in blede svetloba, ki je prihajala v sobo skozi okno, ni zadostovala za razsvetljavo. Mož je vstal, stopil k peči, vzel svečo in jo prižgal. Ko se je zopet vračal k delu, so ga presenetili koraki na hodniku. In že je nekdo potrkal na vrata.

— Prosto! — je zaklical, ne da bi vstal.

Vrata so se odprla in v sobo je stopil mlad mož.

Objela sta se kakor brata.

— Ah, dragi moj prijatelj, kako me veseli, da si se končno vrnil!

— Prispel sem že pred polno nočjo in moj prvi poset velja tebi.

— Odkod pa prihajaš?

— Naravnost iz Saint-Emiliona, svojega rojstnega mesta, kjer sem se mudil nekaj časa pri svoji rodbini.

— Verjemi mi, da se mi je zdelo tvoja odsotnost večnost.

— Dragi Viktorine! — je vzkliknil gost.

Objel ga je drugič, potem je pa prisedel k njemu.

— Vedno pri delu, — je dejal. — Zjutraj na sodišču, zvečer pa v svojem kabinetu.

— Delati moram, dragi moj. Sicer pa, mar ni delo edino, kar more povzdigniti človeka?

— Prav praviš, Viktorine. Ali pa veš, da se širi tvoja slava zadnje mesece neverjetno hitro po vsej deželi?

Mladi advokat Viktorin Vergniaud se je skromno nasmehnil in odgovoril:

— Da, zadnje mesece imam pasjo srečo.

— Sreče morda nimaš, pač pa talent. Ah, da ne pozabim, torej narodna skupščina je že sklicana.

— Da, dragi Gaudet, tako je.

— Bordeaux je preveč ponosen

nate, da bi te ne postal tja kot zastopnik tretjega stanu.

— Jaz, dragi prijatelj, ti pa ne bom skrival, da sem za hip pomislil potegovati se za to čast, — mu je odgovoril advokat.

— In zdaj si to misel opustil?

— Da.

— Zakaj pa? Še vedno si preskrben.

— Ne, dragi moj, motiš se. Če hočeš, ti pojasnim svoje stališče.

Mladi advokat se je nasklonil s kolenom na peč in nadaljeval:

— Čuj, torej! Morda vsak človek enkrat v življenju sluti, kaj ga čaka.

Tudi jaz sem imel in še imam to slutnjo. Zdi se mi, da me čaka tu naloge, nanašajoča se na moje domovino, toda moja ura še ni prišla.

— Kdo ve?

— Ne moti me. Položaj je dokaj resen in bodočnost bo burna. Stojimo na pragu velikega prevrata. Kralj je narobil sklicati narodno skupščino, da bi izglasovala proračun državnih davkov.

In kralj je storil največjo napako. Francija je razburjena. Sita je plemičev, prenapolnjena duhovščine in sita mornarjev. Iz naračja narodne skupščine poženo nove razmere. Kakšne? Tega ne vem. Toda na obzorju že vidim zarjo, ki močno spominja na zarjo svobode.

Pri teh besedah je Vergniaud dvignil glavo in oči so se mu zaiskrile.

— Da, — je dejal po kratkem molku, — čas je bliž, toda moja ura še ni prišla. Jaz čutim to. Kaj bi mogel postati zdaj! Navaden poslanec, ki bi se izgubil v vrstah zastopnikov tretjega stanu.

— Mar nisi med vsemi bordeauxskimi advokati najboljši govornik? — je pripomnil Gaudet.

— Sem samo podeželski advokat, toda biti hočem nekaj več, dragi moj.

— Kdaj pa?

— Pozneje.

In Vergniaud je vzdihnil, toda njegov obraz je dobil takoj nato prejšnji veseli izraz.

— Zdaj se pa pomeniva raje o tebi, — je dejal. — Ti torej prihajaš iz Saint-Emiliona?

— Da, prijatelj.

— Po dveh mesecih sem zopet pri tebi.

— Si delaš?

— Prvih osem dni zelo mnogo, drugih osem dni zelo malo, potem pa sploh nič.

— Zakaj pa ne?

— Elie Gaudet se je otožno nasmehnil.

— Seboj sem vzel važne spise, pa sem jih prinesel nazaj, ne da bi jih proučil, — je odgovoril. — Toda povej mi vendar zakaj? Ali si postal tako len, prijatelj, ali si pa pozabil doma za pečjo na najine sodne zadeve?

— Ne dragi moj.

— Ali si bil bolan?

— Da, napadla me je posebna bolezen, dragi Viktorine... zaljubljen sem.

— Zaljubljen! — je ponovil Vergniaud nekam otožno.

— No, pa se oženi!

Gaudet je odkimal z glavo.

— Saj niti ne vem, če je žena, ki jo ljubim, prosta in če bi bila, mi ni znano, ali bi me hotela.

Vergniaud je prijel svojega prijatelja za roko in mu jo krepko stisnil, rekoč:

— Dragi Elie, zdi se mi, da si zašel v nekakšen romantičen labirint. Ali si prepričan, da tvoja domišljija ne greši na račun tvojega srca?

Ah, saj srca nimam več, — je izdihnil mladi mož.

— Beži no, kaj pa govoriš!

— Veza mi ga je žena, ki je ne poznam, ki mi njeno ime ni znano, ki hodi veno v črni obleki in ki živi v Saint-Emilionu zelo skrivnostno življenje.

— Kdo pa je ta žena?

— Ne vem, toda odkriti ti moram vse, ker moram govoriti s teboj o nji.

— Govori torej, saj sem zelo radoveden, kaj mi poveš.

In prisedel je k svojemu prijatelju, mlademu advokatu Elie Gaudetu.

— Pesimist.

— Kaj pa kličeš na pomoč, saj se ne potapljaš.

— Oprostite, kadar se bom potapljaj, bo že prepozno klicati na pomoč.

Pravljnični zakladi

Romanovcev

so zdaj last bogatega angleškega draguljarja in leže večinoma še neprodani v Londonu

Dragulji nesrečne ruske carske rodbine leže večinoma še neprodani v Londonu. Le redki so ljudje, ki so videli ta skrbno zastraženi zaklad. Kdor ga je pa videl, pripoveduje o njem čudovite reči. To zbirko draguljev, označeno po pravici za največjo na svetu, je kupil bogat londonski trgovec z demanti in plačal za njo težke milijone. Zaklad ima spravljen v obojaki, dobro zavarovani kleti ene največjih in najznamenitejših draguljarskih trgov, kjer je zavarovan proti vlomilec z najmodernejšimi tehničnimi napravami.

Človeku kar vid jemlje, ko zagleda to ogromno zbirko draguljev. Najkrasnejši dragulji, kar jih je svet videl, zbrani tu, zlato, slonova kost, demanti, rubini, ametisti in drugi dragi kamni zare in se leskečejo kakor v pravljici. Zlata čajna pribor, ki sta ga najraje rabila zadnji ruski car in carica, tehtata 10 kg. Krožnički, skodelice, žilice, vse je iz čistega zlata, samo ročaj čajnika je slonokoščen in krasno izrezljan. Umetniško dovršeni okrasni čajnega pribora so vredni najmanj toliko, kakor zlato, iz katerega je pribor narejen.

Splošno pozornost vzbujajo tudi starinski vrč iz čistega zlata, najljubši vrč Petra Velikega, tega najslavnejšega vladarja iz rodu Romanovcev. Car Peter je dobil ta dragoceni vrč od častnika svoje telesne straže in ustno izročilo pravi, da se je darila tako razveselil, da se je iz vrča pošteno napil. Kralj vrča stoji na mizici pravljnično lepa porcelanasta ura, ki jo je baje kupila carica na javni dražbi v Parizu in plačala za njo težke stotisočake. Na isti mizi je svetovno znana zbirka ametistov, edinstvena na vsem svetu. Malo dalje je kotu je pod steklom žezlo Petra Velikega vzbujajoče zavist vseh muzejev sveta. Ročaj žezla je na gosto posejan s krasnimi demanti. Vrednost tega žezla se da težko določiti. Nekoč je prosila neka ameriška filmska družba lastnika zbirke, naj ji posodi zgodovinsko žezlo za film, ki se je odigral v carski Rusiji. Filmsko podjetje je ponujalo 50.000 Din dolarjev odškodnine, toda ponudba je bila odklonjena, kajti strokovnjaki so menili, da bi se ta dragoceno sploh ne dala nadomestiti, če bi se izgubila.

Celo premoženje predstavljajo tudi zlati kelih iz najstarejših petrograjskih katedrale. Zlato in dragulji na kelihu tehtajo osem funtov. Kelih je bil izdelan leta 1791 in je mojstrovina zlatarstva. Ogromna vrednost kelija je deloma v zlato, deloma pa v prekrasno modro in belo zarezih demantih, ki jih je na kelihu 1350, poleg tega pa še mnogo manjših. O draguljih rodbine Romanovcev niso znane bližje podrobnosti, ker jih je sploh malo kdo videl, če pa jih je sploh že kdo videl, si ni mogel vsega zapomniti. Fotografiranje zbirke in posrednih draguljev je strogo prepovedano in zato vsakega posetnika zbirke skrbno preiščejo. Fotografije bi se lahko zlorabile za ponarejanje draguljev.

Poslanik Dovgalevski umrl

Po Krasinu in Čičerinu odhaja še en sovjetski diplomat širokega obzora, Valerijan Dovgalevski. Pokojni je bil rojen leta 1885, na Ukrajini, študiral je na elektrotehničnem zavodu v Petrogradu in kakor mnogi ruski študenti, se je tudi on pridružil socialnodemokratski stranki, ki je bila v carski Rusiji prepovedana. Vedno se je nagibal k levici, čeprav ni bil vedno pravoveren Leninov pristajač. Leta 1905. je deloval kot agitator, dve leti pozneje je bil izgnan v Sibirijo, odkoder je pa čez leto dni pobegnil v Evropo. Mudil se je v Švici in Nemčiji, kjer se je pridružil Leninovi skupini. Pozneje se je študiral na univerzi v Toulousu, kjer je dobil inženjersko diplomu.

V Rusijo se je vrnil šele l. 1917. Od boljševiškega prevrata do leta 1920. je služil v rečni armadi. Po državljanski vojni je postal član sovjetske dela in obrambe, kjer je mnogo storil za obnovu elektrotehnične industrije v Sibiriji in na Uralu. Leta 1920. je postal ljudski komisar pošte, obenem je bil pa predstojnik moskovskega inženjerskega zavoda. Leta 1924. je odšel kot poslanik na Švedsko, leta 1927. je postal poslanik na Poljskem, v oktobru istega leta je bil pa premeščen kot naslednik Rakovskega v Pariz. Tam je v njegovi odsotnosti pobegnil sovjetski diplomat Besedovski. Dovgalevski je po tem obdolžili sodelovanja pri ugrabitvi generala Kutepova. Leta 1929. je odpotoval Dovgalevski v London, kjer je sijajno izpolnil svojo nalogo; začel je trgovinska pogajanja med Anglijo in Rusijo.

Potem se je vrnil v Pariz, kjer si je pridobil mnogo zaslug za zbližanje Francije z Rusijo. Dovgalevski je bil mož Lenineve garde.

Francoski listi so posvetili pokojnemu ruskomu poslaniku tople pisane spominske članke. Več francoskih ministrov je prišlo na sovjetsko poslanstvo izraziti sožalje. Jutri vpepele truplo Dovgalevskega v krematoriju pariškega pokopališča v Pere Lachaise, žare z njegovim pepelom pa prepeljejo v Rusijo. Za naslednika Dovgalevskega bo najbrž imenovan bivši ruski poslanik v Londonu Sokolnikov.

Dve zakonski tragediji

V Brnu se je odigrala v četrtek pretresljiva rodbinska tragedija. 37letni pek Henrik Brindisch je ustrelil svoje 28-letno ženo Kamilo, potem je pa še sebi pognal kroglo v glavo. Brindisch je imel pekarno v Svinovu pri Moravski Ostrovi in žena mu je pred desetimi dnevi pobegnila v Brno k svoji sestrični. V četrtek je prišel mož za njo in jo ustrelil. Na zločin se je že deli časa pripravljval. S Kamilo se je oženil pred dvema letoma in bil je že tretjič oženjen. Zakonca se pa nista dobro razumela in njuni sorodniki pripovedujejo, da sta se večkrat prepirala. Žena se je pritoževala, da mož grdo ravna z njo, mož je pa zadrževal, da žena grdo ravna z njegovima otrokoma iz drugega zakona.

V četrtek je mož vdrl v stanovanje ženinine sestrične, ki ga je opozorila, da njegova žena spi. Mož je pa odšel naravnost v spalnico in se ustavil pri postelji. Komaj so se zaprla vrata za njim, so počili trije strelji. Mož je ustrelil ženo v glavo, da je bila takoj mrtva. Tudi sebe je zadel tako dobro, da je takoj izdihnil. Zapustil je več poslovnih pisem, ki se v njih poslavljajo od vseh in obžaluje, da je prišlo, tako daleč. V pisnu na policijo pravi, da je storil ta korak, ker je žena slabo vzgajala njegovega otroka. Pravi pa, da jo ima rad, da brez nje ne more živeti in da zato oba zapuščata ta svet.

Druga pretresljiva zakonska tragedija se je odigrala v sredo v Pragi. Med ločenima zakoncema Pechovšek je nastal kratek preprič, med katerim je mož svojo ženo ustrelil v glavo, tako da je izdihnila, še predno je prišla pomoč. Potem si je pa pognal kroglo skozi usta v glavo. Pripeljal jo ga v bolnico, kjer je pa ponoči umrl. Do tragedije je prišlo, ker je mož zamen prosil ženo, naj se vrne k njemu.

Portugalci pionirji bakterijske vojne

Zadnje čase se mnogo razpravlja o možnosti bakterijske vojne, ki z njo grozi Nemčija zlasti Franciji. To misel je pa sprožil že ameriški pisatelj Jack London, znan tudi širokemu krogu naših čitateljev. V eni svojih knjig pripoveduje London, kako bo žolta rasa s svojo industrio pritisnila na belo. Vidimo torej, da je angleški pisatelj dobro pogodil, samo da je videl namestu Japonske, ki je spravila s svojim dumpingom v nevarnost gospodarstvo zapadnih industrijskih držav industrijsko Kitajsko, ki z veliko žilavostjo svojih prebivalcev preplavi svet z neverjetno cenam in dobrim blagom, tako da povzroči povsod brezposelnost in socialne zmede, ki groze odpihati vlade zapadnih držav in omajati temelje družabnega življenja. Zanimivo je, da je videl Jack London žolto nevarnost v miroljubnem in izredno marljivem Kitajcu, ne pa v bojevitem, toda še daleč ne tako številnem, telesno in duševno

krepkem narodu, kakor so Japonci. London slikovito opisuje, kako so ogrožene vlade zapadnih velesil sklenile na rafiniran način iztrgati kitajski narod. Obkolile so ga z armadami in pometales nanj iz letal na 100.000 epruvet s kulturami bakterij najbolj nalezljivih bolezni, ki so kmalu pokončale vse Kitajce, kajti armade zavezanih velesil niso nikogar pustile pobegniti.

Pa tudi Jack London ni bil prvi, ki je prišel na idejo vojne s pomočjo bakterij. Prvenstvo pripada v tem pogledu nesporno Portugalcem pri osvajanju Brazila. Številčno slaba portugalska vojska je stala proti silni premoči domaćinov, pa je šinila nekemu vojskovodji v glavo misel, da bi mogli Portugalci premagati močnega sovražnika z epidemijo nalezljivih koz. Portugalci so položili na morsk obalo nekega vojakca, ki je bil podlegel tej bolezni, in pustili so, da so domaćini obleko odnesli. Potem so odpluli na ladjah od obale in počakali, da je epidemija črnih koz oprala v svojo delo. Domaćini, ki niso bili imunizirani proti tej bolezni, kakor so bili Portugalci, so umirali v velikih množinah in kmalu so Portugalci igrali premagali njihove žalostne ostanke. Tako so postali Portugalci gospodarji ene največjih dežel sveta.

Poroka in ločitev z ovirami

Zakonske zveze med umetniki so večinoma kaj čudne in to se je pokazalo tudi pri tenoristu Tinu Pattieri. Leta 1929. se je seznanil v Berlinu z igralko Eriko Thellmannovo in kmalu sta se poročila. Toda zakon v pravem pomenu besede to ni bil, saj nista imela nikoli skupnega stanovanja in nikoli nista živela v skupnem gospodinjstvu. Tudi ženitovanjskega potovanja ni bilo, kajti Pattiera je nastopal v operi, Thellmannova pa v drami. Pozneje se je ta poroka še poslabšala. Pattiera je začel potovati po svetu, njegova žena je pa gostovala zdaj tu, zdaj tam. Tako sta se zakonca zelo redko videla. Končno sta se tako oddaljila drug drugemu, da je postal zakon brezpredmeten. Pattiera se je hotel naprej ločiti, pa Thellmannova v ločitev ni privolila, pozneje je pa ona predlagala ločitev, a on je zadrževal, da se mu ne mudi. Temu se je pa pridružil še ena ovira, da namreč v Berlinu ločitev zakona ni bila mogoča, ker je Thellmannova jugoslovanska državljanka.

Lani v septembru je bil pa storjen odločilen korak. Na naše poslanstvo v Berlinu sta prišla operna pevka Vera Schwarzova in tenorist Petar Petrovič, ki sta na protokol izjavila, da Tina Pattiera od leta 1930. ne živi s svojo ženo in da je njun zakon brez otrok. To je bil prvi resni argument za ločitev zakona, toda pojavile so se nove ovire. Pattiera je Dalmatinec, kjer veljajo še avstrijski zakoni, ki ločitev zelo ovirajo. Najmanj ovir delajo zakoncem, ki se hočejo ločiti, v Vojvodini, in tam si je moral Pattieri preskrbeti domovinsko pravico, sicer bi moral še dolgo čakati na ločitev.

Ljubezen in zakon v Rusiji

Naziranje sovjetov o ljubezni in rodbinskem življenju se je od burnih revolucionarnih dni močno izpremenilo in zdaj kažejo celo zagriženi boljševiki razumevanje za te odnose, ki so jih označevali nekoč za buržuazno idijotstvo. Gotovo sta še zdaj v Rusiji zakon in ločitev mnogo lažja, nego drugod, in dovoljeno je živeti tudi v divjem zakonu, ne da bi človek s tem kršil zakon ali pa se pregrešil zoper javno mnenje. Toda vedno bolj se kaže prizadevanje po obnovitvi starih oblik mešobojnega razmerja obeh spolov in značilen za to prizadevanje je dogodek, ki se je pripetil v Moskvi.

Uredništvo dijaškega lista poljedelske šole je prišlo do prepričanja, da je med študenti preveč ljubavne romantike in porok. Zato je začelo srdito kampanjo proti ljubezni in list je porabil vsako priliko, da je svaril študente pred to boleznijo, ki zadržuje socialističen napredek. Toda svarila niso nič pomagala in uredništvo je seglo po učinkovitejših sredstvih. Na sramotno deško so prišla imena vseh mladih zakoncev, priobčene so bile najintimnejše podrobnosti ljubavnega razmerja med dijaštvom in list je napovedoval, da bodo doživeli vsi ti zakoni kmalu polom. V zadevo pa je poseglo oficijelno glasilo mladih komunistov, ki se je energično zavzelo za »meščansko idijotstvo«, češ da bodo morali rektor in člani uredništva dijaškega lista odložiti svoja mesta in vrniti legitimacije komunistične stranke. List je moral priobčiti izjavo, v kateri pravi: »Prepričani smo, da ima ljubezen, zakon in rodbinsko življenje tudi v socialistični državi polno upravičenost.«

Nova pestunja

— Moj mož je glede pestunji izbirčen. Ste pošteni in značajni?

— Oprostite gospa, rada bi vedela, ali bom pestovala vaše otroke ali vašega moža?

Enostaven izhod

Žena: Torej nočeš poravnati računa moje šivilje?

Mož: Saj sem ti že dejal, da ne.

— Torej mi ne preostaja drugega, nego poiskati drugo šiviljo.

Tudi Vaša obleka bo kakor nova.

ako jo pustite kemično čistiti in barvati v tovarni

JOS. REICH
LJUBLJANA,
Poljanski nasip št. 4-6
Pralnica — svetilnikalnica

SPALNICE
iz orehove korenine, moderne, pleskane in kuhinjske opreme ter drugo pohištvo dobite najceneje pri Andlovic, Ljubljana, Komenskega ulica 34. 46/T

Malinovec kg Din 16.—
Marmelada kg Din 15.—
samo pri
Černe Oskar
spec. del.
Sv. Petra cesta 35, Ljubljana

POSREDOVALNICA OGRINC
Aleksandrova cesta 7, II. nad. rabi več kuharic, natakaric in stjužkinj. 2271

NUDIMO VAM
za majhen denar dobra oblačila.
A. PRESKER,
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 14. 6/T

BANČNE VLOGE
akcije, vrednostne papirje kupuje in prodaja Praznik St., Samostanska c. — Varšavska 6, telefon 28-33.

MALINOVEC
pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v
LEKARNI DR. G. PICCOLI,
LJUBLJANA, Dunajska c. 6

PISARNIŠKA MOČ
mlajša, zmehčana nemščina ali hrvaščina, z 10.000 Din gotovine, dobi stalno mesto. Ponudbe na upravo Slovenskega Narod. da pod Soudeležba na dobič. kuc. 2323

180 Din MESEČNO
soba, kuhinja in pritlikline. —
Poziv se: Hišnik, Gledališka ulica 8. 2311

VLOGO
Zadr. gosp. banke 92.000 Din prodam za 65 procentov gotovine takoj. D. Oder, Zagreb, Vlačka 126.

FRIZERSKO VAJENKO
sprejemam takoj. Prednost imajo one, ki dobro ondulirajo. Salon, Šmartinska cesta 18. 2324

ČOLNE
popravlja po najnižji ceni. Vela komad 50.— Din. Sedej, Mala čolnarska 5. 2325

TRIBUNA F. BATJEL, LJUBLJANA, KARLOVA CESTA ŠT. 4. — Najnižje cene! Ceniki franko!

ČOLNE
popravlja po najnižji ceni. Vela komad 50.— Din. Sedej, Mala čolnarska 5. 2325

FRIZERSKO VAJENKO
sprejemam takoj. Prednost imajo one, ki dobro ondulirajo. Salon, Šmartinska cesta 18. 2324

ČOLNE
popravlja po najnižji ceni. Vela komad 50.— Din. Sedej, Mala čolnarska 5. 2325

TRIBUNA F. BATJEL, LJUBLJANA, KARLOVA CESTA ŠT. 4. — Najnižje cene! Ceniki franko!

Makulturni papir

proda
uprava „Slovenskega Naroda“,
Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5